

# TÀI LIỆU TẬP HUẤN, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN SỬ DỤNG SÁCH GIÁO KHOA

## HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM HƯỚNG NGHIỆP

LỚP **9**

(Tài liệu lưu hành nội bộ)

Bộ sách: Kết nối tri thức với cuộc sống

## DANH MỤC VIẾT TẮT TRONG TÀI LIỆU

|                   |                                |
|-------------------|--------------------------------|
| <b>BGH:</b>       | Ban Giám hiệu                  |
| <b>CBQLGD:</b>    | Cán bộ quản lý giáo dục        |
| <b>GV:</b>        | Giáo viên                      |
| <b>GVCN:</b>      | Giáo viên chủ nhiệm            |
| <b>GD&amp;ĐT:</b> | Giáo dục và đào tạo            |
| <b>HS:</b>        | Học sinh                       |
| <b>NXBGDVN:</b>   | Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam |
| <b>SGK:</b>       | Sách giáo khoa                 |
| <b>SGV:</b>       | Sách giáo viên                 |
| <b>TH:</b>        | Tiểu học                       |
| <b>CNTT:</b>      | Công nghệ thông tin            |
| <b>GD&amp;ĐT:</b> | Giáo dục và Đào tạo            |
| <b>THCS:</b>      | Trung học cơ sở                |
| <b>THPT:</b>      | Trung học phổ thông            |
| <b>TPT:</b>       | Tổng phụ trách                 |



# MỤC LỤC

|                                                                                                                                                | Trang |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| <b>PHẦN MỘT. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG</b>                                                                                                            | 5     |
| <b>I. KHÁI QUÁT VỀ CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC</b>                                                                                                    | 5     |
| 1. Giới thiệu khái quát về Chương trình Hoạt động trải nghiệm, Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018  | 5     |
| 2. Những điểm mới, khác biệt của Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp so với Chương trình hiện hành                                | 6     |
| <b>II. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ SÁCH GIÁO KHOA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9</b>                                                            | 8     |
| 1. Quan điểm tiếp cận, biên soạn                                                                                                               | 8     |
| 2. Cấu trúc sách giáo khoa, cấu trúc bài học/ chủ đề                                                                                           | 9     |
| 3. Những điểm mới, hấp dẫn của SGK <b>Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9</b>                                                                | 16    |
| 4. Khung kế hoạch dạy học (phân phối chương trình) gợi ý                                                                                       | 22    |
| <b>III. PHƯƠNG PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG</b>                                                                                                      | 24    |
| 1. Định hướng, yêu cầu cơ bản về đổi mới phương pháp dạy học của hoạt động giáo dục đáp ứng yêu cầu hình thành, phát triển phẩm chất, năng lực | 24    |
| 2. Hướng dẫn, gợi ý sử dụng một số phương pháp tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9                                                   | 25    |
| 3. Hướng dẫn, gợi ý sử dụng một số hình thức tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9                                                     | 30    |
| 4. Hướng dẫn tổ chức các hoạt động trải nghiệm điển hình                                                                                       | 32    |
| <b>IV. HƯỚNG DẪN KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP</b>                                                                                        | 37    |
| 1. Đánh giá theo định hướng tiếp cận phẩm chất, năng lực                                                                                       | 37    |
| 2. Gợi ý, ví dụ minh họa về đổi mới hình thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá, tự đánh giá                                                     | 38    |

|                                                                                                  |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>V. GIỚI THIỆU TÀI LIỆU BỔ TRỢ, NGUỒN TÀI NGUYÊN, HỌC LIỆU ĐIỆN TỬ, THIẾT BỊ GIÁO DỤC</b>      | <b>43</b> |
| 1. Giới thiệu, hướng dẫn sử dụng SGK <b>Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9</b>                | 43        |
| 2. Giới thiệu, hướng dẫn sử dụng sách <b>Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9</b>       | 47        |
| 3. Giới thiệu, hướng dẫn sử dụng, khai thác nguồn tài nguyên, học liệu điện tử, thiết bị dạy học | 48        |
| <br><b>PHẦN HAI. HƯỚNG DẪN XÂY DỰNG KẾ HOẠCH BÀI DẠY</b>                                         | <b>53</b> |
| <b>I. LẬP KẾ HOẠCH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9</b>                             | <b>53</b> |
| <b>II. QUY TRÌNH THIẾT KẾ KẾ HOẠCH BÀI DẠY (GIÁO ÁN)</b>                                         | <b>54</b> |
| <b>III. BÀI SOẠN MINH HOẠ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9</b>                              | <b>56</b> |

**I. KHÁI QUÁT VỀ CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC****1. Giới thiệu khái quát về Chương trình Hoạt động trải nghiệm, Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018**

Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là chương trình giáo dục bắt buộc, mới được đưa vào Chương trình giáo dục phổ thông 2018, được xây dựng trên cơ sở kế thừa và phát triển Chương trình Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, Hoạt động giáo dục hướng nghiệp và một số hoạt động giáo dục khác của Chương trình giáo dục phổ thông 2006. Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp có bốn mạch nội dung hoạt động: Hướng vào bản thân, Hướng đến xã hội, Hướng đến tự nhiên và Hướng nghiệp. Bốn mạch nội dung hoạt động này được thực hiện xuyên suốt từ lớp 1 đến lớp 12 với tỉ lệ thời lượng dành cho từng mạch nội dung ở từng cấp học như sau:

| <b>Nội dung hoạt động</b>    | <b>Tiểu học</b> | <b>Trung học cơ sở</b> | <b>Trung học phổ thông</b> |
|------------------------------|-----------------|------------------------|----------------------------|
| Hoạt động hướng vào bản thân | 60%             | 40%                    | 30%                        |
| Hoạt động hướng đến xã hội   | 20%             | 25%                    | 25%                        |
| Hoạt động hướng đến tự nhiên | 10%             | 15%                    | 15%                        |
| Hoạt động hướng nghiệp       | 10%             | 20%                    | 30%                        |

Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được thực hiện qua 3 loại hình hoạt động: Sinh hoạt dưới cờ, Hoạt động giáo dục theo chủ đề, Sinh hoạt lớp. Ngoài ra, còn có Sinh hoạt câu lạc bộ. Tùy điều kiện và khả năng tổ chức, các cơ sở giáo dục có thể tổ chức các hoạt động trên theo các quy mô khác nhau (toàn trường/ khối lớp/ lớp/ nhóm...), trong những không gian khác nhau (trong trường/ ngoài trường/ trong lớp học/ ngoài lớp học...), với sự tham gia, phối hợp, liên kết của nhiều lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường như: giáo viên (GV) chủ nhiệm lớp, GV môn học, cán bộ tư vấn tâm lí học đường, cán bộ Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, cán bộ Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, cán bộ phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, cán bộ quản lí nhà trường, cha mẹ học sinh (HS), chính quyền địa phương, các tổ chức, cá nhân trong xã hội.

## 2. Những điểm mới, khác biệt của Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp so với Chương trình hiện hành

**2.1. Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được xây dựng theo cách tiếp cận năng lực nhằm góp phần hình thành, phát triển các phẩm chất chủ yếu, năng lực chung và năng lực đặc thù cho HS**

- Các phẩm chất chủ yếu, bao gồm: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm.
- Các năng lực chung (hay còn gọi là năng lực cốt lõi), bao gồm: năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo.
- Các năng lực đặc thù của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, bao gồm: năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp.

**2.2. Các mạch nội dung hoạt động của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được thực hiện qua các chủ đề ở tất cả các lớp của 3 cấp học** dưới các hình thức Sinh hoạt dưới cờ, Hoạt động giáo dục theo chủ đề, Sinh hoạt lớp. Trong khi đó, ở Chương trình Giáo dục phổ thông 2006, Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp được thực hiện từ cấp Trung học cơ sở (THCS) đến cấp Trung học phổ thông (THPT) với các chủ điểm cho từng tháng, mỗi tháng 1 chủ điểm, còn Hoạt động giáo dục hướng nghiệp được thực hiện từ lớp 9 (cấp THCS) đến các lớp 10, 11, 12 (cấp THPT).

**2.3. Nội dung hoạt động được xây dựng dựa trên các mối quan hệ của cá nhân HS với bản thân, với xã hội, với môi trường tự nhiên và với định hướng nghề nghiệp. Cụ thể như sau:**

| Mạch nội dung hoạt động      | Hoạt động                    | Nội dung hoạt động                                                                                                                                                                        |
|------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hoạt động hướng vào bản thân | Hoạt động khám phá bản thân  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Tìm hiểu tính cách của bản thân.</li><li>– Tìm hiểu khả năng của bản thân.</li></ul>                                                              |
|                              | Hoạt động rèn luyện bản thân | <ul style="list-style-type: none"><li>– Rèn luyện nền nếp, thói quen tự phục vụ và ý thức trách nhiệm trong cuộc sống.</li><li>– Rèn luyện các kỹ năng thích ứng với cuộc sống.</li></ul> |
| Hoạt động hướng đến xã hội   | Hoạt động chăm sóc gia đình  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Quan tâm, chăm sóc người thân và các quan hệ trong gia đình.</li><li>– Tham gia các công việc của gia đình.</li></ul>                             |

|                              |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | Hoạt động xây dựng nhà trường                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Xây dựng và phát triển mối quan hệ với bạn bè và thầy cô.</li> <li>– Tham gia xây dựng và phát huy truyền thống của nhà trường và của tổ chức Đoàn, Đội.</li> </ul>                                                                                                                                                                           |
|                              | Hoạt động xây dựng cộng đồng                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Xây dựng và phát triển quan hệ với mọi người.</li> <li>– Tham gia các hoạt động xã hội, hoạt động giáo dục truyền thống, giáo dục chính trị, đạo đức, pháp luật.</li> </ul>                                                                                                                                                                   |
| Hoạt động hướng đến tự nhiên | Hoạt động tìm hiểu và bảo tồn cảnh quan thiên nhiên                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Khám phá vẻ đẹp, ý nghĩa của cảnh quan thiên nhiên.</li> <li>– Tham gia bảo tồn cảnh quan thiên nhiên.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                             |
|                              | Hoạt động tìm hiểu và bảo vệ môi trường                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tìm hiểu thực trạng môi trường.</li> <li>– Tham gia bảo vệ môi trường.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Hoạt động hướng nghiệp       | Hoạt động tìm hiểu nghề nghiệp                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tìm hiểu ý nghĩa, đặc điểm và yêu cầu của nghề.</li> <li>– Tìm hiểu yêu cầu về an toàn và sức khỏe nghề nghiệp.</li> <li>– Tìm hiểu thị trường lao động.</li> </ul>                                                                                                                                                                           |
|                              | Hoạt động rèn luyện phẩm chất, năng lực phù hợp với định hướng nghề nghiệp         | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tự đánh giá sự phù hợp của bản thân với định hướng nghề nghiệp.</li> <li>– Rèn luyện phẩm chất và năng lực phù hợp với định hướng nghề nghiệp.</li> </ul>                                                                                                                                                                                     |
|                              | Hoạt động lựa chọn nghề nghiệp và lập kế hoạch học tập theo định hướng nghề nghiệp | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tìm hiểu hệ thống trường trung cấp, cao đẳng, đại học và các cơ sở giáo dục nghề nghiệp khác của địa phương, trung ương.</li> <li>– Tham vấn ý kiến của thầy cô, người thân và chuyên gia về định hướng nghề nghiệp.</li> <li>– Lựa chọn cơ sở đào tạo trong tương lai và lập kế hoạch học tập phù hợp với định hướng nghề nghiệp.</li> </ul> |

**2.4. Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp quy định các yêu cầu cần đạt cho từng hoạt động trong mỗi mạch nội dung ở từng lớp**, không quy định những nội dung giáo dục cụ thể cho từng lớp như chương trình hiện hành. Yêu cầu cần đạt là cơ sở quan trọng để xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung hoạt động cũng như xác định phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động sao cho đáp ứng được yêu cầu cần đạt, đồng thời là căn cứ để xây dựng các chỉ báo đánh giá cuối mỗi chủ đề. GV dựa vào các chỉ báo đánh giá để tổ chức đánh giá thường xuyên.

**2.5. Các phương thức thực hiện nội dung được đưa vào Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp mang tính trải nghiệm rõ rệt**, như: phương thức khám phá (tham quan, trải nghiệm, cắm trại, thực địa,...), phương thức thể nghiệm, tương tác (diễn đàn, đóng kịch, hội thảo, hội thi, trò chơi,...), phương thức cống hiến (hoạt động thiện nguyện nhân đạo, lao động công ích, tuyên truyền,...), phương thức nghiên cứu (khảo sát, điều tra, làm dự án nghiên cứu, sáng tạo công nghệ, nghệ thuật,...).

**2.6. Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp quy định cụ thể các yêu cầu về đánh giá**, bao gồm: mục đích, nội dung, cách thức, cứ liệu cần thu thập để đánh giá và hình thức đánh giá kết quả học tập của HS. Kết quả đánh giá Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được ghi vào hồ sơ học tập của HS tương đương một môn học.

## **II. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ SÁCH GIÁO KHOA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9**

### **1. Quan điểm tiếp cận, biên soạn**

**1.1. Phát triển phẩm chất, năng lực** chung và các năng lực đặc thù của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho HS.

**1.2. Đảm bảo đáp ứng mục tiêu** của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cấp THCS, yêu cầu cần đạt và thời lượng dành cho từng mạch nội dung quy định trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9.

**1.3. Coi trọng đặc thù, vai trò, nhiệm vụ** của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp.

**1.4. Tích hợp** với các nội dung giáo dục như: giáo dục kỹ năng sống, giáo dục bảo vệ môi trường, giáo dục tài chính; với chương trình hoạt động của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và tích hợp với nội dung của các môn học (Giáo dục công dân, Lịch sử – Địa lí, Khoa học tự nhiên, Công nghệ,...).

**1.5. Phù hợp** với khả năng nhận thức, đặc điểm tâm lý – xã hội của HS lớp 9.

**1.6. Mở và linh hoạt** để nhà trường, GV chủ động, sáng tạo trong việc lập kế hoạch cũng như triển khai thực hiện kế hoạch tổ chức các hoạt động, để HS có trải nghiệm phù hợp với điều kiện thực tiễn.

**1.7. Đảm bảo tính chỉnh thể, sự nhất quán và phát triển liên tục qua các lớp.**

**1.8. “Kết nối tri thức với cuộc sống”.**

**1.9. Coi trọng việc định hướng nghề nghiệp cho HS cuối cấp**, góp phần phân luồng hợp lý HS sau THCS.

**1.10. Bám sát các tiêu chuẩn SGK mới** theo Thông tư số 33/2017/TT – BGDDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 22 tháng 12 năm 2017, đảm bảo tính khoa học, tính sư phạm, tính thực tiễn, tính logic.

## 2. Cấu trúc sách giáo khoa, cấu trúc bài học/ chủ đề

### 2.1. Ma trận năng lực, nội dung hoạt động

Căn cứ vào yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình cho mỗi mạch nội dung và thời lượng dành cho hoạt động này là 105 tiết, SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được cấu trúc thành 9 chủ đề nối tiếp với các chủ đề ở các lớp 6, 7, 8. Yêu cầu cần đạt, các năng lực đặc thù, năng lực, phẩm chất chung và nội dung chủ yếu của Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 được thể hiện trong ma trận sau:

| Chủ đề                               | Yêu cầu cần đạt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Năng lực đặc thù, năng lực chung và phẩm chất cần đạt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Nội dung chính của các chủ đề                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Em với nhà trường (9 tiết)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Tôn trọng sự khác biệt và sống hài hoà với bạn bè, thầy cô.</li> <li>Xây dựng được kế hoạch tổ chức hoạt động phòng chống bắt nạt học đường; tham gia thực hiện và đánh giá được hiệu quả của hoạt động này.</li> <li>Xác định được mục tiêu và xây dựng được kế hoạch cho các buổi lao động công ích ở trường.</li> <li>Làm được các sản phẩm đóng góp xây dựng truyền thống nhà trường.</li> <li>Tham gia các hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Thể hiện được cách giao tiếp, ứng xử phù hợp với tình huống.</li> <li>Làm chủ được cảm xúc của bản thân trong các tình huống giao tiếp, ứng xử khác nhau.</li> <li>Xác định được mục tiêu, đề xuất được nội dung và phương thức phù hợp cho các hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm.</li> <li>Thực hiện được kế hoạch hoạt động của cá nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần để đạt được mục tiêu.</li> <li>Đánh giá được sự hợp lí/ chưa hợp lí của kế hoạch hoạt động.</li> <li>Năng lực chung: giao tiếp, hợp tác, tự chủ, tự học. Phẩm chất: nhân ái, trung thực, trách nhiệm.</li> </ul> | <ol style="list-style-type: none"> <li>Tôn trọng sự khác biệt và sống hài hoà với bạn bè, thầy cô.</li> <li>Phòng chống bắt nạt học đường.</li> <li>Xây dựng truyền thống nhà trường và lập kế hoạch lao động công ích.</li> </ol> <p><b>Đánh giá chủ đề 1</b></p> |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2. Khám phá bản thân (12 tiết)</b>        | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Nhận diện được điểm tích cực và điểm chưa tích cực trong hành vi giao tiếp, ứng xử của bản thân.</li> <li>– Khám phá được khả năng thích nghi của bản thân với sự thay đổi trong một số tình huống của cuộc sống.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Xác định được những nét đặc trưng về hành vi và lời nói của bản thân.</li> <li>– Làm chủ được cảm xúc của bản thân trong các tình huống giao tiếp, ứng xử khác nhau.</li> <li>– Thể hiện được cách giao tiếp, ứng xử phù hợp với tình huống.</li> <li>– Giải thích được tác động của sự đa dạng về thể giới, văn hoá, con người và môi trường thiên nhiên đối với cuộc sống.</li> <li>– Vận dụng được kiến thức, kĩ năng đã học để giải quyết vấn đề trong những tình huống khác nhau.</li> <li>– Rút ra được những kinh nghiệm khi tham gia các hoạt động.</li> <li>– Năng lực chung: tự chủ, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề. Phẩm chất: trách nhiệm, trung thực, nhân ái.</li> </ul> | <p>1. Nhận diện điểm tích cực và chưa tích cực trong hành vi giao tiếp, ứng xử của bản thân.</p> <p>2. Khám phá khả năng thích nghi của bản thân.</p> <p><b>Đánh giá chủ đề 2</b></p> |
| <b>3. Trách nhiệm với bản thân (15 tiết)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao.</li> <li>– Ứng phó được với những căng thẳng trong quá trình học tập và các áp lực của cuộc sống.</li> </ul>                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tự chuẩn bị kiến thức và kĩ năng cần thiết để đáp ứng với nhiệm vụ được giao.</li> <li>– Thực hiện được các nhiệm vụ với những yêu cầu khác nhau.</li> <li>– Thực hiện được kế hoạch hoạt động của cá nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần để đạt được mục tiêu.</li> <li>– Đánh giá được sự hợp lí/ chưa hợp lí của kế hoạch hoạt động.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>1. Trách nhiệm với nhiệm vụ được giao.</p> <p>2. Ứng phó với căng thẳng và áp lực.</p> <p><b>Đánh giá chủ đề 3</b></p> <p><b>Kiểm tra, đánh giá Giữa học kì I</b></p>              |

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                               |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Biết cách ứng phó với nguy cơ, rủi ro từ môi trường tự nhiên và xã hội.</li> <li>– Rút ra được những kinh nghiệm khi tham gia các hoạt động.</li> <li>– Năng lực chung: tự chủ, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề. Phẩm chất: trách nhiệm, trung thực, nhân ái.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                               |
| <b>4. Rèn luyện bản thân (15 tiết)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Biết cách tạo động lực cho bản thân để thực hiện hoạt động.</li> <li>– Xây dựng được ngân sách cá nhân hợp lý, trong đó tính đến các khoản thu, chi, tiết kiệm, cho, tặng.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Biết cách tự khích lệ và động viên người khác để cùng hoàn thành nhiệm vụ.</li> <li>– Vận dụng được kiến thức, kỹ năng đã học để giải quyết vấn đề trong những tình huống khác nhau.</li> <li>– Thực hiện được kế hoạch hoạt động của cá nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần để đạt được mục tiêu.</li> <li>– Rút ra được những kinh nghiệm khi tham gia các hoạt động.</li> <li>– Năng lực chung: tự chủ, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề. Phẩm chất: trách nhiệm, trung thực, nhân ái.</li> </ul> | 1. Tạo động lực cho bản thân.<br>2. Xây dựng ngân sách cá nhân hợp lý.<br><b>Đánh giá chủ đề 4</b><br><b>Kiểm tra, đánh giá Cuối học kì I</b> |
| <b>5. Em với gia đình (9 tiết)</b>     |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                               |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tạo được bầu không khí vui vẻ, yêu thương trong gia đình, cùng các thành viên xây dựng gia đình hạnh phúc.</li> <li>– Biết giải quyết bất đồng trong quan hệ giữa bản thân với các thành viên trong gia đình hoặc giữa các thành viên.</li> <li>– Tổ chức, sắp xếp được các công việc trong gia đình một cách khoa học.</li> <li>– Đề xuất được một số biện pháp phát triển kinh tế gia đình.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tìm được giá trị, ý nghĩa của bản thân đối với gia đình và bạn bè.</li> <li>– Làm chủ được cảm xúc của bản thân trong các tình huống giao tiếp, ứng xử khác nhau.</li> <li>– Xác định được mục tiêu, đề xuất được nội dung và phương thức phù hợp cho các hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm.</li> <li>– Đánh giá được sự hợp lí/ chưa hợp lí của kế hoạch hoạt động.</li> <li>– Năng lực chung: tự chủ, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề. Phẩm chất: trách nhiệm, chăm chỉ, nhân ái.</li> </ul>                           | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tạo bầu không khí vui vẻ, yêu thương và giải quyết bất đồng trong gia đình.</li> <li>2. Tổ chức, sắp xếp khoa học công việc gia đình.</li> <li>3. Biện pháp phát triển kinh tế gia đình.</li> </ol> <p><b>Đánh giá chủ đề 5</b></p> |
| <b>6. Em với cộng đồng (9 tiết)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Biết cách xây dựng mạng lưới quan hệ cộng đồng.</li> <li>– Thực hiện được đề tài khảo sát về thực trạng giao tiếp của HS trên mạng xã hội.</li> <li>– Xây dựng và thực hiện được kế hoạch truyền thông trong cộng đồng về những vấn đề học đường.</li> <li>– Tham gia các hoạt động giáo dục truyền thống và phát triển cộng đồng ở địa phương.</li> </ul>                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Xác định được mục tiêu, đề xuất được nội dung và phương thức phù hợp cho các hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm.</li> <li>– Dự kiến được nhân sự tham gia hoạt động và phân công nhiệm vụ phù hợp cho các thành viên.</li> <li>– Thực hiện được kế hoạch hoạt động của cá nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần để đạt được mục tiêu</li> <li>– Đánh giá được sự hợp lí/ chưa hợp lí của kế hoạch hoạt động.</li> <li>– Năng lực chung: giao tiếp, hợp tác. Phẩm chất: yêu quê hương, đất nước, nhân ái, trách nhiệm.</li> </ul> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Xây dựng và phát triển cộng đồng.</li> <li>2. Khảo sát thực trạng giao tiếp của HS trên mạng xã hội.</li> <li>3. Truyền thông trong cộng đồng về những vấn đề học đường.</li> </ol> <p><b>Đánh giá chủ đề 6</b></p>                 |

|                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>7. Em với thiên nhiên và môi trường (15 tiết)</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Thiết kế được sản phẩm thể hiện vẻ đẹp danh lam thắng cảnh, cảnh quan thiên nhiên của đất nước.</li> <li>– Xây dựng và thực hiện được kế hoạch quảng bá về cảnh quan thiên nhiên, danh lam thắng cảnh của đất nước.</li> <li>– Thực hiện được đề tài khảo sát về nguyên nhân ô nhiễm môi trường (đất, nước, không khí...) tại địa bàn sinh sống.</li> <li>– Tham gia tuyên truyền đến người dân địa phương các biện pháp phòng chống ô nhiễm và bảo vệ môi trường.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Giải thích được tác động của sự đa dạng về thể giới, văn hoá, con người và môi trường thiên nhiên đối với cuộc sống.</li> <li>– Nhận biết được những nguy cơ từ môi trường tự nhiên ảnh hưởng đến cuộc sống con người.</li> <li>– Biết cách ứng phó với nguy cơ, rủi ro từ môi trường tự nhiên.</li> <li>– Xác định được mục tiêu, đề xuất được nội dung và phương thức phù hợp cho các hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm.</li> <li>– Thực hiện được kế hoạch hoạt động của cá nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần để đạt được mục tiêu.</li> <li>– Đánh giá được sự hợp lí/ chưa hợp lí của kế hoạch hoạt động.</li> <li>– Năng lực chung: giao tiếp, hợp tác, tự chủ, giải quyết vấn đề; Phẩm chất: yêu quê hương, đất nước, nhân ái, trách nhiệm.</li> </ul> | <p>1. Việt Nam – Tổ quốc tôi.</p> <p>2. Phòng chống ô nhiễm và bảo vệ môi trường.</p> <p><b>Đánh giá chủ đề 7</b></p> <p><b>Kiểm tra, đánh giá Giữa học kì II</b></p> |
| <p><b>8. Khám phá thế giới nghề nghiệp (6 tiết)</b></p>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Kể tên được những nghề mà mình quan tâm.</li> <li>– Nêu được hoạt động đặc trưng, trang thiết bị, dụng cụ lao động của những nghề mà mình quan tâm.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Phân tích được yêu cầu về phẩm chất, năng lực của người làm nghề mà bản thân quan tâm.</li> <li>– Trình bày được xu thế phát triển của nghề ở Việt Nam.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Nghề em quan tâm</p> <p><b>Đánh giá chủ đề 8</b></p>                                                                                                               |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Nêu được những phẩm chất và năng lực cần có của người làm những nghề mà mình quan tâm.</li> <li>– Nhận diện được những nguy hiểm có thể có và cách giữ an toàn khi làm những nghề mà mình quan tâm.</li> <li>– Đánh giá và rèn luyện phẩm chất và năng lực liên quan đến nghề mình quan tâm.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Chỉ ra được các công cụ của các ngành nghề, những nguy cơ mất an toàn có thể xảy ra và cách đảm bảo sức khoẻ nghề nghiệp.</li> <li>– Năng lực chung: giải quyết vấn đề và sáng tạo, giao tiếp và hợp tác, tự chủ. Phẩm chất: trách nhiệm, chăm chỉ, nhân ái.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>9. Hiểu bản thân – Chọn đúng nghề (15 tiết)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tìm hiểu được hệ thống các trường trung học chuyên nghiệp và đào tạo nghề của trung ương và địa phương.</li> <li>– Tham vấn được ý kiến của người thân, thầy cô về con đường tiếp theo sau trung học cơ sở.</li> <li>– Ra quyết định lựa chọn con đường học tập, làm việc sau trung học cơ sở.</li> <li>– Thực hiện được kế hoạch phát triển bản thân để đạt được yêu cầu của định hướng nghề nghiệp.</li> <li>– Tự đánh giá được hiệu quả của việc rèn luyện phẩm chất và năng lực cần có của người lao động.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Giới thiệu được các cơ sở đào tạo nghề liên quan đến định hướng nghề nghiệp.</li> <li>– Chỉ ra được một số điểm mạnh và chưa mạnh về phẩm chất và năng lực của bản thân có liên quan đến nghề mình quan tâm, yêu thích.</li> <li>– Rèn luyện được một số phẩm chất và năng lực cơ bản của người lao động.</li> <li>– Lựa chọn được hướng đi phù hợp cho bản thân khi kết thúc giai đoạn giáo dục cơ bản.</li> <li>– Lập được kế hoạch học tập và rèn luyện phù hợp với hướng đi đã chọn.</li> <li>– Năng lực chung: tự chủ, tự học, giao tiếp, hợp tác. Phẩm chất: trách nhiệm, chăm chỉ.</li> </ul> | <p>1. Hệ thống các cơ sở giáo dục nghề nghiệp của trung ương và địa phương.</p> <p>2. Rèn luyện, phát triển bản thân theo yêu cầu của định hướng nghề nghiệp.</p> <p><b>Đánh giá chủ đề 9</b><br/> <b>Kiểm tra, đánh giá</b><br/> <b>Cuối học kì II</b></p> |

### **Giải thích ma trận:**

– Trong ma trận trên, mạch nội dung Hoạt động hướng vào bản thân gồm 3 chủ đề: chủ đề 2, chủ đề 3, chủ đề 4; Hoạt động hướng đến xã hội gồm 3 chủ đề: chủ đề 1, chủ đề 5, chủ đề 6; Hoạt động hướng đến tự nhiên gồm chủ đề 7; Hoạt động hướng nghiệp gồm 2 chủ đề: chủ đề 8, chủ đề 9.

– Yêu cầu cần đạt thể hiện trong ma trận là yêu cầu cần đạt quy định cho từng mạch nội dung trong chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 và được chuyển hoá thành mục tiêu của từng chủ đề trong SGK.

– Các nội dung chính trong bảng ma trận được xác định trên cơ sở các yêu cầu cần đạt quy định cho từng mạch nội dung trong chương trình.

– Theo quy định trong TT 22/ 2021/ TT-BGDĐT, Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 sẽ có 4 lần kiểm tra, đánh giá định kì (2 lần KTĐG giữa kì, 2 lần KTĐG cuối kì) và 4 lần kiểm tra, đánh giá thường xuyên/ HS (mỗi học kì được chọn 2 lần đánh giá thường xuyên). 4 lần kiểm tra, đánh giá định kì sẽ được thực hiện vào thời gian dành cho chủ đề 3, chủ đề 4, chủ đề 7 và chủ đề 9. Còn đánh giá thường xuyên sẽ được thực hiện vào cuối mỗi chủ đề.

### **2.2. Cấu trúc SGK**

SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được cấu trúc như sau:

**Hướng dẫn sử dụng sách**, bao gồm các lôgô và hướng dẫn khái quát việc thực hiện các hoạt động tương ứng với lôgô Khám phá – Kết nối, Thực hành, Vận dụng.

#### **Lời nói đầu**

**Nội dung sách** gồm 9 chủ đề. Các chủ đề được sắp xếp theo trình tự các mạch nội dung hoạt động quy định trong chương trình nhằm đảm bảo tính lôgic, tính hệ thống, đồng thời đảm bảo sự liên thông với các chủ đề ở các lớp 6, 7, 8 và các môn học có liên quan với Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9.

#### **Một số thuật ngữ dùng trong sách**

#### **Mục lục**

### **2.3. Cấu trúc các chủ đề trong SGK**

SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được cấu trúc thành 9 chủ đề, nối tiếp với các chủ đề của lớp 6, lớp 7, lớp 8. Mỗi chủ đề trong SGK được cấu trúc thống nhất như sau:

## Tên chủ đề

**Mục tiêu của chủ đề** (chuyển hoá từ yêu cầu cần đạt quy định cho từng mạch nội dung hoạt động trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9).

**Hoạt động giáo dục theo chủ đề:** Tuỳ theo yêu cầu cần đạt của chủ đề, mỗi chủ đề có từ 1 đến 3 nội dung chính. Mỗi nội dung chính là một tiểu chủ đề, bao gồm các hoạt động được thực hiện theo trình tự sau:

### Khám phá – Kết nối

Bao gồm các hoạt động khai thác những tri thức, kinh nghiệm đã có của HS liên quan đến chủ đề và hoạt động kiến tạo tri thức, kinh nghiệm mới từ những tri thức, kinh nghiệm đã có.

### Thực hành/ Luyện tập

HS vận dụng tri thức, kinh nghiệm mới để giải quyết các vấn đề có thể gặp trong thực tiễn hoặc thực hiện nhiệm vụ được giao. Qua đó, củng cố, kiểm nghiệm, hiểu được ý nghĩa thực tiễn của kiến thức, kinh nghiệm mới và bước đầu hình thành kĩ năng.

### Vận dụng (Hoạt động sau giờ học)

HS vận dụng tri thức, kinh nghiệm mới vào quá trình tham gia các hoạt động trong cuộc sống thực tiễn ở nhà trường, gia đình, cộng đồng. Qua đó, rèn luyện kĩ năng, hình thành phẩm chất, năng lực, thói quen, hành vi tích cực theo mục tiêu của chủ đề.

*Lưu ý:* Hoạt động khởi động được đưa vào SGK, không đưa vào SGK.

### Gợi ý cho loại hình Sinh hoạt dưới cờ; gợi ý cho loại hình Sinh hoạt lớp.

**Đánh giá chủ đề:** Đưa ra các tiêu chí đánh giá mức độ đạt được mục tiêu của chủ đề. HS dựa vào các tiêu chí đánh giá để tự đánh giá kết quả tham gia các hoạt động trong chủ đề theo 2 mức: Đạt. Chưa đạt.

## 3. Những điểm mới, hấp dẫn của SGK Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9

**3.1. Các chủ đề trong SGK Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 được thiết kế theo “Mô hình lí thuyết học qua trải nghiệm” của D.A.Kolh vận dụng vào hoạt động giáo dục nhằm đảm bảo phát triển phẩm chất, năng lực chung, năng lực đặc thù cho HS.**

Theo mô hình lí thuyết học qua trải nghiệm, học tập là một quá trình mà ở đó, tri thức được tạo ra thông qua sự biến đổi, chuyển hoá kinh nghiệm. Lí thuyết này nhấn

mạnh mẽ quan trọng của kinh nghiệm cá nhân đối với quá trình học tập và cho rằng, học tập chỉ đạt hiệu quả khi người học trải qua chu trình 4 giai đoạn: 1/ Có kinh nghiệm cụ thể từ những trải nghiệm của bản thân; 2/ Quan sát có tư duy về kinh nghiệm đó; 3/ Hình thành khái niệm và khái quát; 4/ Thử nghiệm tích cực những ứng dụng của khái niệm trong tình huống mới.

Bốn giai đoạn trên đã được áp dụng vào việc thiết kế các chủ đề của SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** theo cấu trúc 4 bước: Khám phá – Kết nối – Luyện tập/ Thực hành – Vận dụng, trong đó bước khám phá và kết nối được gộp chung thành 1 bước để thể hiện mối tương quan chặt chẽ của 2 bước này, đó là: khám phá tri thức kinh nghiệm đã có của HS và HS tham gia kiến tạo tri thức, kinh nghiệm mới từ những tri thức, kinh nghiệm đã có. Bước Khám phá – Kết nối tương ứng với 3 giai đoạn đầu, còn bước Thực hành và bước Vận dụng tương ứng với giai đoạn 4 của mô hình lí thuyết học qua trải nghiệm.

Việc thiết kế các chủ đề như trên không chỉ giúp HS có cơ hội thể hiện những trải nghiệm của bản thân, phát triển khả năng tư duy mà còn tạo điều kiện cho HS thường xuyên được vận dụng những kiến thức, kinh nghiệm mới hình thành để giải quyết các nhiệm vụ học tập ở lớp và tham gia các hoạt động thực tiễn trong gia đình, nhà trường và xã hội. Nhờ đó, kết nối được tri thức với cuộc sống, làm cho HS hiểu được ý nghĩa thực tiễn của tri thức đã học được và giúp HS rèn luyện những kĩ năng, phẩm chất, năng lực theo mục tiêu đã xác định.

### ***3.2. Mục tiêu của mỗi chủ đề là sự cụ thể hoá các yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình.***

Trong trang đầu của mỗi chủ đề thể hiện các yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình dưới dạng mục tiêu của chủ đề. Mỗi yêu cầu cần đạt/ mục tiêu của chủ đề đều được thực hiện theo chu trình học qua trải nghiệm với 4 bước: Khám phá – Kết nối – Thực hành/ Luyện tập – Vận dụng nhằm đảm bảo thực hiện được các mục tiêu về kiến thức, kĩ năng, phẩm chất, năng lực của chủ đề.

### ***3.3. Nội dung các hoạt động trong mỗi chủ đề phù hợp với đặc trưng của hoạt động trải nghiệm và khả năng nhận thức của HS.***

Trong bước Khám phá – Kết nối, nội dung hoạt động không trình bày những kiến thức mới như các môn học mà yêu cầu HS suy ngẫm, vận dụng tổng hợp kiến thức, kĩ

năng đã lĩnh hội được qua các môn học và kinh nghiệm đã có của bản thân. Qua đó, khám phá kiến thức, kinh nghiệm đã có và hình thành kiến thức, kinh nghiệm mới. Ở bước Thực hành và bước Vận dụng cũng vậy. Nội dung của 2 bước này đều là các nhiệm vụ tạo điều kiện cho HS vận dụng kiến thức, kinh nghiệm mới vừa hình thành ở bước Khám phá – Kết nối để đề xuất cách giải quyết phù hợp. Qua đó, củng cố, mở rộng kiến thức, kinh nghiệm mới, rèn luyện các phẩm chất, năng lực, thói quen tích cực

Nội dung các chủ đề trong SGK được chọn lọc, cân nhắc kỹ càng nhằm đảm bảo tính khoa học, tính thực tiễn, tính sư phạm, tính logic, ngắn gọn, rõ ràng, súc tích, dễ hiểu, phù hợp với khả năng nhận thức của HS lớp 9.

### ***3.4. Phương pháp, hình thức tổ chức các hoạt động của chủ đề đa dạng, phong phú, thu hút được sự quan tâm và sự tham gia của HS.***

Tùy theo mục tiêu và nội dung của chủ đề, các tác giả đã lựa chọn đưa vào sách nhiều hình thức, phương pháp dạy học, giáo dục tích cực, phù hợp với tính chất trải nghiệm như: giao lưu, diễn đàn, tọa đàm, triển lãm, trò chơi, sân khấu hoá, thảo luận, làm việc cá nhân, nghiên cứu trường hợp, sắm vai xử lý tình huống, học theo dự án, lập kế hoạch, tranh biện,... Việc đa dạng hoá các hình thức, phương pháp tổ chức thực hiện các chủ đề không chỉ thu hút và tích cực hoá hoạt động học tập của HS mà còn góp phần rèn luyện cho HS nhiều năng lực quan trọng như: năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực quản lý bản thân, năng lực giải quyết vấn đề sáng tạo, năng lực tự chủ, tự học, năng lực thiết kế và tổ chức thực hiện kế hoạch, năng lực sử dụng công nghệ thông tin, tìm kiếm và xử lý thông tin,...

### ***3.5. Hoạt động đánh giá được đưa vào cuối mỗi chủ đề.***

Các tiêu chí/ chỉ báo đánh giá được xác định trên cơ sở mục tiêu, yêu cầu cần đạt của chủ đề và được định tính, định lượng cụ thể, rõ ràng. Nhờ đó, HS tự đánh giá được kết quả tham gia các hoạt động trong chủ đề dựa vào các tiêu chí đánh giá và rèn luyện được kĩ năng tự đánh giá. GV tổ chức kiểm tra, đánh giá thường xuyên thuận lợi và nhanh chóng nắm bắt được mức độ thực hiện các yêu cầu cần đạt trong chủ đề của HS.

### ***3.6. Hình thức trình bày.***

Hình thức trình bày các chủ đề đẹp, hấp dẫn, hài hoà giữa kênh chữ và kênh hình, đảm bảo tính mỹ thuật, phù hợp với nội dung chủ đề, trình độ nhận thức của HS và điều kiện thực tế.

## Minh hoạ cho những điểm mới của sách

Trong SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** có 9 chủ đề. Tất cả các chủ đề đều thể hiện rõ và đầy đủ những điểm mới nổi bật, hấp dẫn của SGK nêu ở phần trên. Sau đây là minh hoạ cho những điểm mới được thể hiện qua 1 chủ đề trong sách.

### Chủ đề 3. Trách nhiệm với bản thân

#### *Yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình:*

– Thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao.

– Ứng phó được với những căng thẳng trong quá trình học tập và trước các áp lực của cuộc sống.

Những yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình đã được chuyển hóa thành mục tiêu của chủ đề 3.

Để thực hiện 2 mục tiêu trên, chủ đề 3 được thiết kế thành 2 nội dung chính/ 2 tiểu chủ đề:

**Nội dung 1. Trách nhiệm với nhiệm vụ được giao**

**Nội dung 2. Ứng phó với căng thẳng và áp lực**



Mỗi nội dung chính đều được biên soạn theo chu trình học qua trải nghiệm, bắt đầu là bước Khám phá – Kết nối, tiếp đến là bước Thực hành/ Luyện tập và bước Vận dụng. Mỗi hoạt động trong từng bước đều được gợi ý thực hiện theo phương thức trải nghiệm và hướng tới việc thực hiện mục tiêu của chủ đề, đặc biệt là mục tiêu rèn luyện, phát triển những phẩm chất, năng lực chung, năng lực đặc thù cho HS. Cụ thể như sau:

#### **Nội dung 1. Trách nhiệm với nhiệm vụ được giao**

##### **Khám phá – Kết nối**

Bước này được thực hiện qua 2 hoạt động:

**Hoạt động 1.** Tìm hiểu về những việc đã làm để thể hiện là người có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao

**Hoạt động 2.** Tìm hiểu cách thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao

## 1 TRÁCH NHIỆM VỚI NHIỆM VỤ ĐƯỢC GIAO



### HOẠT ĐỘNG 1

Tìm hiểu về những việc đã làm để thể hiện là người có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao

#### 1. Kể tên các nhiệm vụ em đã được giao.

Gợi ý:

- Nhiệm vụ được giao ở trường, lớp: làm báo tường, làm nhóm trưởng học tập....
- Nhiệm vụ được giao khi tham gia các hoạt động cộng đồng, xã hội: tuyên truyền, vận động người khác tham gia các hoạt động thiện nguyện....
- Nhiệm vụ được giao ở gia đình: nấu cơm, vệ sinh nhà cửa....

#### 2. Trao đổi về những việc em đã làm để thể hiện là người có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao.

Gợi ý:

Những việc em đã làm khi được giao nhiệm vụ làm nhóm trưởng một hoạt động thiện nguyện:

- Lập kế hoạch thực hiện hoạt động thiện nguyện.
- Phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên trong nhóm.
- Đón tiếp các bạn thực hiện nhiệm vụ.
- Kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ đã được phân công.
- Giải quyết các vấn đề nảy sinh khi tham gia hoạt động thiện nguyện.

### HOẠT ĐỘNG 2

Tìm hiểu cách thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao

#### 1. Trao đổi về cách thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao.

Gợi ý:

- Nhận thức được trách nhiệm của bản thân đối với nhiệm vụ được giao.
- Lập kế hoạch và cam kết thực hiện kế hoạch.
- Dự kiến những khó khăn có thể gặp phải và tìm cách vượt qua khó khăn để thực hiện nhiệm vụ được giao.
- Kiên trì thực hiện nhiệm vụ được giao cho đến khi hoàn thành.
- Tự giám sát và đánh giá việc thực hiện nhiệm vụ được giao.

## 2. Xác định cách thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao trong các trường hợp sau:



17

18

Trong hai hoạt động trên, hoạt động 1 là hoạt động khám phá, được thực hiện nhằm khai thác những hiểu biết, kinh nghiệm đã có của HS về các nhiệm vụ được giao và những việc đã làm để thể hiện là người có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao. Hoạt động 2 là hoạt động kết nối, được thực hiện nhằm giúp HS hình thành kiến thức, kinh nghiệm mới về cách thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao từ những kiến thức, kinh nghiệm đã có.

**Phương pháp tổ chức hoạt động:** Phương pháp học tập hợp tác theo kỹ thuật “Khăn trải bàn” và phương pháp nghiên cứu trường hợp điển hình.

**Hình thức tổ chức hoạt động:** Làm việc cá nhân, làm việc/ thảo luận theo nhóm và cả lớp.

## Thực hành/ Luyện tập

### Hoạt động 3. Thực hành thể hiện có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao



BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hoạt động 3 được thực hiện nhằm tạo điều kiện cho HS củng cố kiến thức, kinh nghiệm mới thông qua việc vận dụng chúng để đề xuất cách giải quyết một số tình huống có thể xảy ra trong thực tiễn. Qua đó, HS không chỉ hiểu rõ hơn ý nghĩa thực tiễn của kiến thức, kinh nghiệm mới mà còn rèn luyện kỹ năng thể hiện có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao.

Để đạt được mục tiêu trên, HS thực hành giải quyết 2 nhiệm vụ:

– Xử lý một số tình huống để thể hiện là người có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao.

– Lựa chọn và lập kế hoạch thực hiện có trách nhiệm với 1 nhiệm vụ được giao.

**Phương pháp tổ chức hoạt động:** Phương pháp nghiên cứu tình huống, phương pháp lập kế hoạch, phương pháp học tập hợp tác (thực hành theo nhóm).

**Hình thức tổ chức hoạt động:** Làm việc cá nhân, làm việc/ trao đổi, thực hành theo nhóm, làm việc cả lớp.

## Vận dụng

### Hoạt động 4. Thực hiện có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao

Tham gia hoạt động này, HS được vận dụng kiến thức, kinh nghiệm mới vào thực tiễn cuộc sống ở gia đình, lớp học, nhà trường, cộng đồng thông qua việc thực hiện kế hoạch đã lập và hoàn thành có trách nhiệm với các nhiệm vụ được giao. Qua đó, rèn luyện phẩm chất trách nhiệm, thói quen làm việc theo kế hoạch và hoàn thành có trách nhiệm với các nhiệm vụ đã nhận; năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động.

Hoạt động này được tiến hành sau giờ học. HS chủ động, tự giác thực hiện hoạt động, ghi chép lại những việc đã làm và kết quả thực hiện.

Nội dung 2 của chủ đề cũng thể hiện rõ những điểm mới tương tự như nội dung 1.



#### HOẠT ĐỘNG 3 Thực hành thể hiện có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao

1. Thực hành thể hiện là người có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao trong các tình huống sau:

##### Tình huống 1

Năm nay là năm học cuối cấp. Nam được cô giáo giao nhiệm vụ làm nhóm trưởng học tập nên bạn vừa phải hoàn thành nhiệm vụ của mình, vừa phải giúp đỡ một số bạn học chưa tốt trong nhóm.

##### Tình huống 2

Để chuẩn bị cho lễ kỷ niệm ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, nhà trường phát động phong trào thi đua văn hóa, văn nghệ, thể thao. Thảo được cô giáo chủ nhiệm giao cho nhiệm vụ phụ trách các tiết mục tham gia hội diễn văn nghệ của lớp.

##### Tình huống 3

Cuối tuần này, bố mẹ Lan phải đi công tác, chỉ có hai chị em ở nhà. Chị em Lan phải tự sắp xếp công việc nhà trong những ngày đó.

2. Lựa chọn và lập kế hoạch thực hiện có trách nhiệm với một nhiệm vụ được giao.

Gợi ý:

#### KẾ HOẠCH TẬP LUYỆN VĂN NGHỆ THAM GIA HỘI DIỄN CHÀO MỪNG NGÀY 20/11

- Người phụ trách: Nguyễn Thị Mỹ Hạnh.
- Nhiệm vụ được giao: Chuẩn bị tiết mục văn nghệ tham gia hội diễn chào mừng ngày 20/11.
- Thời gian chuẩn bị: 2 tuần.
- Đối tượng tham gia: Các thành viên trong đội văn nghệ của lớp.
- Chuẩn bị: Lựa chọn tiết mục tham gia; sắp xếp kế hoạch tập luyện; chuẩn bị trang phục.
- Cách thực hiện: Phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong nhóm; xin ý kiến của thầy, cô giáo; cùng nhau tập luyện.

3. Chia sẻ kế hoạch đã xây dựng.



#### HOẠT ĐỘNG 4 Thực hiện có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao

1. Thực hiện kế hoạch đã lập và hoàn thành có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao.

2. Chia sẻ kết quả thực hiện.

19

### Cuối chủ đề là:

- Gợi ý cho loại hình Sinh hoạt dưới cờ.
- Gợi ý cho loại hình Sinh hoạt lớp.
- Đánh giá chủ đề.

Các gợi ý cho loại hình Sinh hoạt dưới cờ, Sinh hoạt lớp đều hướng tới việc thực hiện mục tiêu của chủ đề. Các trường và GV được phân công tổ chức Hoạt động trải nghiệm 9 dựa vào các gợi ý để xây dựng kế hoạch bài dạy cho 2 loại hình hoạt động theo hướng mở, linh hoạt cả về nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động, đảm bảo vừa đáp ứng được mục tiêu của chủ đề, vừa phù hợp với điều kiện thực tiễn.

Các tiêu chí đánh giá chủ đề được xây dựng trên cơ sở mục tiêu, yêu cầu cần đạt của chủ đề.

#### Tình huống 2

Tú bị một số học sinh lớp khác dọa sẽ tung các thông tin xấu về mình lên mạng xã hội. Tú rất lo lắng vì không biết chuyện gì sẽ xảy ra.

#### Tình huống 3

Linh được cô giáo chủ nhiệm giao cho nhiệm vụ làm tổ trưởng. Trước mỗi buổi học Linh phải kiểm tra, ghi tên những bạn trong tổ không làm bài tập về nhà. Điều này khiến cho một số bạn trong tổ tỏ ra khó chịu, gây khó khăn và không muốn chơi với Linh. Linh cảm thấy rất áp lực.

#### HOẠT ĐỘNG 3

Rèn luyện cách ứng phó với những căng thẳng trong quá trình học tập và áp lực của cuộc sống

- Thực hiện những hành động, việc làm cụ thể để rèn luyện kỹ năng ứng phó với những căng thẳng trong quá trình học tập và áp lực của cuộc sống.
- Chia sẻ kết quả thực hiện.

#### Gợi ý cho loại hình Sinh hoạt dưới cờ

- Trao đổi về chủ đề “Trách nhiệm của học sinh với các nhiệm vụ được giao”.
- Tham luận về chủ đề “Những căng thẳng và áp lực học sinh lớp 9 thường gặp phải trong cuộc sống”.

#### Gợi ý cho loại hình Sinh hoạt lớp

- Chia sẻ kết quả thực hiện có trách nhiệm các nhiệm vụ được giao.
- Chia sẻ kết quả rèn luyện kỹ năng ứng phó với căng thẳng trong học tập và áp lực của cuộc sống.

#### ĐÁNH GIÁ CHỦ ĐỀ 3

- Để ra được cách thực hiện có trách nhiệm với ít nhất 3 nhiệm vụ được giao.
- Thực hiện có trách nhiệm với ít nhất 3 nhiệm vụ được giao.
- Thực hiện được ít nhất 2 hành động ứng phó với những căng thẳng trong quá trình học tập.
- Thực hiện được ít nhất 2 hành động ứng phó với áp lực của cuộc sống.

Mức độ em đạt được: Đạt/ Chưa đạt

21 |

## 4. Khung kế hoạch dạy học (phân phối chương trình) gợi ý

Thực hiện CV 5636/ BGDĐT- GDTrH ngày 10 tháng 10 năm 2023 của Bộ Giáo dục và Đào tạo, khung kế hoạch dạy học gợi ý của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 không xây dựng chi tiết, cụ thể cho từng tuần như các lớp 6, 7, 8 mà xây dựng theo yêu cầu: “Kế hoạch tổ chức thực hiện Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được xây dựng theo từng chủ đề;... Việc xây dựng thời khoá biểu bảo đảm sự linh hoạt (không bắt buộc phải chia đều số tiết/ tuần, không bắt buộc thực hiện lần lượt các chủ đề theo trình tự trong SGK) sao cho mỗi chủ đề được tổ chức thực hiện trong một khoảng thời gian phù hợp với kế hoạch của GV trong thời gian đó”. Cụ thể như sau:

| STT | Chủ đề                                                                                                                                                                                                                                | Số tiết |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 1   | <b>Chủ đề 1. Em với nhà trường</b><br>1. Tôn trọng sự khác biệt và sống hài hoà với các bạn, thầy cô<br>2. Phòng chống bắt nạt học đường<br>3. Xây dựng truyền thống nhà trường và lập kế hoạch lao động công ích                     | 9 tiết  |
| 2   | <b>Chủ đề 2. Khám phá bản thân</b><br>1. Nhận diện điểm tích cực và chưa tích cực trong hành vi giao tiếp, ứng xử của bản thân.<br>2. Khám phá khả năng thích nghi của bản thân với sự thay đổi trong một số tình huống của cuộc sống | 12 tiết |
| 3   | <b>Chủ đề 3. Trách nhiệm với bản thân</b><br>1. Trách nhiệm với nhiệm vụ được giao<br>2. Ứng phó với căng thẳng và áp lực<br><b>Kiểm tra, đánh giá Giữa học kì I</b>                                                                  | 15 tiết |
| 4   | <b>Chủ đề 4. Rèn luyện bản thân</b><br>1. Tạo động lực cho bản thân<br>2. Xây dựng ngân sách cá nhân hợp lí<br><b>Kiểm tra, đánh giá Cuối học kì I</b>                                                                                | 15 tiết |
| 5   | <b>Chủ đề 5. Em với gia đình</b><br>1. Tạo bầu không khí vui vẻ, yêu thương và giải quyết bất đồng trong gia đình<br>2. Tổ chức, sắp xếp khoa học công việc gia đình<br>3. Biện pháp phát triển kinh tế gia đình                      | 9 tiết  |
| 6   | <b>Chủ đề 6. Em với cộng đồng</b><br>1. Xây dựng và phát triển cộng đồng<br>2. Khảo sát thực trạng giao tiếp của HS trên mạng xã hội<br>3. Truyền thông trong cộng đồng về những vấn đề học đường                                     | 9 tiết  |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                     |         |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 7 | <b>Chủ đề 7. Em với thiên nhiên và môi trường</b><br>1. Việt Nam – Tổ quốc tôi<br>2. Phòng chống ô nhiễm và bảo vệ môi trường<br><b>Kiểm tra, đánh giá Giữa học kì II</b>                                                                           | 15 tiết |
| 8 | <b>Chủ đề 8. Khám phá thế giới nghề nghiệp</b><br>Nghề em quan tâm                                                                                                                                                                                  | 6 tiết  |
| 9 | <b>Chủ đề 9. Hiểu bản thân – Chọn đúng nghề</b><br>1. Hệ thống các cơ sở giáo dục nghề nghiệp của trung ương và địa phương<br>2. Rèn luyện, phát triển bản thân theo yêu cầu của định hướng nghề nghiệp<br><b>Kiểm tra, đánh giá Cuối học kì II</b> | 15 tiết |

### III. PHƯƠNG PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

#### 1. Định hướng, yêu cầu cơ bản về đổi mới phương pháp dạy học của hoạt động giáo dục đáp ứng yêu cầu hình thành, phát triển phẩm chất, năng lực

Chương trình Hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp đưa ra định hướng, yêu cầu cơ bản chung về đổi mới phương pháp dạy học nhằm đáp ứng yêu cầu hình thành, phát triển phẩm chất, năng lực cho HS như sau<sup>(1)</sup>:

– Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS; làm cho mỗi HS đều sẵn sàng tham gia trải nghiệm tích cực.

– Tạo điều kiện cho HS trải nghiệm, sáng tạo thông qua các hoạt động tìm tòi, vận dụng kiến thức và kinh nghiệm đã có vào đời sống; hình thành, phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề và ra quyết định dựa trên những tri thức và ý tưởng mới thu được từ trải nghiệm.

– Tạo cơ hội cho HS suy nghĩ, phân tích, khái quát hoá những trải nghiệm để kiến tạo kinh nghiệm, kiến thức và kỹ năng mới.

<sup>10</sup> Nguồn: *Chương trình giáo dục phổ thông – Hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*, trang 44.

– Lựa chọn linh hoạt, sáng tạo các phương pháp giáo dục phù hợp: phương pháp nêu gương; phương pháp giáo dục bằng tập thể; phương pháp thuyết phục; phương pháp tranh luận; phương pháp luyện tập; phương pháp khích lệ, động viên; phương pháp tạo sản phẩm và các phương pháp giáo dục khác.

Thực hiện định hướng, yêu cầu cơ bản nêu trên, khi tổ chức các hoạt động, GV cần khuyến khích HS hoạt động tích cực, chủ động trên cơ sở sử dụng 2 cách tiếp cận: 1/ Học tập trải nghiệm; 2/ Học tập hợp tác.

Đối với cách học tập trải nghiệm, HS được tạo điều kiện, cơ hội để tham gia các hoạt động trải nghiệm như chia sẻ với các bạn, thầy cô, giao lưu, diễn đàn, tham gia trò chơi, tham gia hội thi, diễn tiểu phẩm, tham quan, học qua làm, tham gia hoạt động thực tế,...

Đối với cách học tập hợp tác, đòi hỏi HS phải có sự phân công cụ thể và hợp tác với nhau trong các nhóm mới hoàn thành nhiệm vụ được giao. Trong suốt quá trình tham gia các hoạt động, HS luôn đóng vai trò chủ động, tích cực, GV đóng vai trò là người tổ chức, hướng dẫn để HS khám phá tri thức, kinh nghiệm đã có, kiến tạo tri thức mới và thực hành vận dụng tri thức, kinh nghiệm mới đó vào để giải quyết các vấn đề thực tiễn.

## **2. Hướng dẫn, gợi ý sử dụng một số phương pháp tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**

Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là hoạt động giáo dục. Sức hấp dẫn, khả năng thu hút sự tham gia trải nghiệm của HS cũng như hiệu quả của việc tổ chức các hoạt động trong mỗi chủ đề phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó việc lựa chọn và kỹ thuật sử dụng các phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động của GV là yếu tố đóng vai trò quan trọng nhất. Cùng một nội dung giáo dục nhưng phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động của GV khác nhau sẽ đem lại hiệu quả khác nhau.

Sau đây là hướng dẫn, gợi ý cách thức sử dụng một số phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động khi triển khai Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9. Trong quá trình tổ chức thực hiện, các trường và GV có thể điều chỉnh, bổ sung các phương pháp, hình thức tổ chức sao cho phù hợp với điều kiện thực tế và khả năng của GV, HS.

### **2.1. Phương pháp dạy học hợp tác theo nhóm**

Là phương pháp dạy học trong đó dưới sự tổ chức và điều khiển của GV, HS được chia thành nhiều nhóm nhỏ liên kết lại với nhau trong một hoạt động chung, với phương thức tác động qua lại của các thành viên, bằng trí tuệ tập thể để hoàn thành nhiệm vụ học tập trong một thời gian nhất định.

Phương pháp dạy học hợp tác theo nhóm (chia sẻ, thảo luận nhóm, thực hành theo nhóm) là phương pháp được sử dụng phổ biến khi tổ chức các hoạt động trải nghiệm

nhằm tạo điều kiện cho HS được tương tác với nhau và rèn luyện, phát triển các kĩ năng xã hội, các năng lực cần thiết như năng lực hợp tác, năng lực giao tiếp, năng lực tư duy sáng tạo, năng lực tư duy phản biện, năng lực giải quyết vấn đề. Phương pháp học tập hợp tác là phương pháp được sử dụng trong hầu hết các hoạt động, từ hoạt động Khám phá – Kết nối đến hoạt động Thực hành, Vận dụng.

*Một số điểm GV cần lưu ý thực hiện để việc sử dụng phương pháp dạy học hợp tác theo nhóm đạt hiệu quả:*

- Phân nhóm học tập và bố trí vị trí nhóm phù hợp với không gian lớp học. Tùy theo nhiệm vụ có thể phân nhóm cặp đôi hoặc 4 – 6 – 8 HS/ nhóm. HS trong nhóm cần được bố trí ngồi đối diện nhau để dễ dàng trao đổi, tương tác với nhau và cần được luân phiên làm nhóm trưởng, thư kí để tạo cơ hội cho tất cả HS được rèn luyện, phát triển kĩ năng lãnh đạo, tổ chức, điều hành. Nên vận dụng kĩ thuật “khăn trải bàn”, kĩ thuật “mảnh ghép” khi triển khai phương pháp này nhằm tăng hiệu quả của hoạt động nhóm.

- Nhiệm vụ giao cho nhóm thực hiện đòi hỏi HS phải có sự hợp tác, phụ thuộc lẫn nhau.

- Giao nhiệm vụ cụ thể cho các nhóm HS. Có thể giao cho mỗi nhóm một nhiệm vụ riêng hoặc tất cả các nhóm cùng thực hiện chung một nhiệm vụ nhưng cần nêu rõ yêu cầu sản phẩm hoạt động nhóm.

- Thường xuyên quan sát, hướng dẫn, hỗ trợ kịp thời cho các nhóm nhằm đảm bảo cho hoạt động nhóm thực sự hiệu quả.

- Kết thúc hoạt động nhóm cần tổ chức cho các nhóm báo cáo kết quả và đánh giá, sau đó GV cùng HS chốt lại kiến thức cơ bản hoặc rút ra kết luận.

## **2.2. Phương pháp nghiên cứu trường hợp điển hình**

Là phương pháp sử dụng một câu chuyện có thật hoặc chuyện được viết dựa trên những trường hợp thường xảy ra trong cuộc sống thực tiễn để minh chứng cho một vấn đề. Khi thực hiện phương pháp này, ngoài việc sử dụng văn bản viết có thể sử dụng video hay băng cát-sét.

Phương pháp này thường được sử dụng khi tổ chức thực hiện hoạt động Khám phá – Kết nối nhằm giúp HS tự rút ra được khái niệm hoặc khái quát được một vấn đề trong nội dung của chủ đề.

*Ví dụ:* Khi tổ chức hoạt động Khám phá – Kết nối của nội dung 1, chủ đề 2. Khám phá bản thân, GV sử dụng phương pháp này thông qua việc yêu cầu HS nghiên cứu 2 câu chuyện nói về 2 nhân vật có cách giao tiếp, ứng xử khác nhau ở thư viện và ngoài lớp học. Qua đó, HS rút ra được khái niệm, đồng thời phân biệt và nhận diện được hành vi giao tiếp, ứng xử tích cực và hành vi giao tiếp, ứng xử chưa tích cực. Hoặc, khi tổ chức hoạt

động Khám phá – Kết nối của nội dung 1, chủ đề 4. Rèn luyện bản thân, GV sử dụng phương pháp này thông qua việc yêu cầu HS nghiên cứu, phân tích câu chuyện kể về cách tạo động lực cho bản thân của nhân vật Huy. Qua đó, HS tự rút ra được khái niệm và những cách để tạo động lực cho bản thân.

*Một số điểm GV cần lưu ý thực hiện khi sử dụng phương pháp nghiên cứu trường hợp điển hình:*

- Yêu cầu HS đọc (hoặc xem/ nghe) về trường hợp điển hình. Sau đó, hướng dẫn HS nghiên cứu để đưa ra được ý kiến của mình và thảo luận với các bạn về trường hợp đó.
- Trường hợp điển hình có thể dài hay ngắn tùy từng nội dung vấn đề, song phải phù hợp với chủ đề, phù hợp với trình độ HS và thời lượng cho phép của hoạt động.
- Tùy từng trường hợp, có thể tổ chức cho cả lớp cùng nghiên cứu một trường hợp điển hình hoặc phân công mỗi nhóm nghiên cứu một trường hợp khác nhau.
- Sau khi nghiên cứu trường hợp điển hình, HS phải tự rút ra được khái niệm hoặc khái quát được vấn đề cần tìm hiểu.

### **2.3. Phương pháp nghiên cứu tình huống**

Là phương pháp dạy học trong đó HS tự lực nghiên cứu một tình huống thực tiễn và đề xuất cách xử lý, giải quyết các vấn đề mà tình huống đó đặt ra trên cơ sở vận dụng những kiến thức, kinh nghiệm mới đã lĩnh hội được.

Phương pháp này được sử dụng nhiều khi tổ chức các hoạt động thực hành nhằm tạo điều kiện cho HS vận dụng kiến thức, kinh nghiệm mới vào việc giải quyết vấn đề. Qua đó, HS rèn luyện và phát triển năng lực giải quyết vấn đề; năng lực phân tích, đánh giá; năng lực tư duy sáng tạo,...

Khi sử dụng phương pháp này, GV cần lưu ý thực hiện một số yêu cầu sau:

- Nhiệm vụ giải quyết tình huống phải phù hợp với khả năng nhận thức của HS.
- Yêu cầu HS thực hiện nhiệm vụ giải quyết tình huống theo các bước: 1/ Xác định, làm rõ vấn đề cần giải quyết; 2/ Liệt kê các phương án giải quyết; 3/ Phân tích, đánh giá các phương án; 4/ So sánh các phương án; 5/ Quyết định lựa chọn phương án tối ưu.
- Giúp HS rút ra những bài học để vận dụng vào giải quyết những tình huống trong thực tiễn.
- Với mỗi tình huống, HS có thể đề xuất nhiều cách giải quyết khác nhau.

- Dành thời gian phù hợp cho HS suy nghĩ, tìm phương án giải quyết.
- Phát huy vai trò tổ chức, hướng dẫn của GV và tạo điều kiện cho HS thể hiện tính tích cực, khả năng sáng tạo.

#### **2.4. Phương pháp sắm vai**

Là phương pháp giáo dục trong đó HS được thực hành cách ứng xử, bày tỏ thái độ trong những tình huống giả định.

Phương pháp sắm vai thường không có kịch bản cho trước. HS tự xây dựng kịch bản thể hiện tình huống, cách xử lý, giải quyết tình huống dựa vào kiến thức, kinh nghiệm mới của bản thân trong quá trình hoạt động.

Trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, phương pháp sắm vai được sử dụng nhiều trong các chủ đề thuộc mạch nội dung hướng vào bản thân, hướng đến xã hội và thường được sử dụng kết hợp với phương pháp nghiên cứu tình huống nhằm giúp HS rèn luyện kỹ năng ứng xử, bày tỏ thái độ trong môi trường an toàn, thay đổi hành vi, cách ứng xử theo hướng tích cực.

*Khi sử dụng phương pháp này, GV cần lưu ý thực hiện một số điểm sau:*

- Tình huống sắm vai phải mang tính mở, phù hợp với nội dung chủ đề và khả năng của HS.
- Tổ chức cho HS thảo luận nhóm để đưa ra cách xử lý tình huống (theo các bước đã nêu ở phương pháp nghiên cứu tình huống). Sau đó, dành thời gian cho các nhóm xây dựng kịch bản thể hiện tình huống. Động viên, khích lệ HS thể hiện tình huống sao cho sinh động, hấp dẫn để lôi cuốn các bạn theo dõi. Nên xây dựng kịch bản theo hướng kịch tương tác, có kết thúc mở để các bạn trong lớp có thể tham gia, đề xuất các cách giải quyết khác nhau.
- Tổ chức cho HS trong lớp thảo luận, nhận xét, nêu cảm nhận và rút ra những điều học hỏi được sau khi kết thúc vở kịch.
- Cùng HS phân tích và kết luận trên cơ sở các ý kiến thảo luận.

#### **2.5. Phương pháp học theo dự án**

Là phương pháp dạy học trong đó việc học tập của HS được thực hiện một cách có hệ thống thông qua một loạt các thao tác, từ việc xác định chủ đề, mục tiêu nghiên cứu đến việc lập kế hoạch, giải quyết vấn đề, ra quyết định, tạo sản phẩm, đánh giá và trình bày sản phẩm.

Sử dụng phương pháp học theo dự án khi tổ chức Hoạt động trải nghiệm sẽ tạo cơ hội

cho HS tổng hợp kiến thức từ nhiều lĩnh vực học tập và áp dụng một cách sáng tạo vào thực tế cuộc sống; củng cố kiến thức và xây dựng các kĩ năng hợp tác, giao tiếp và học tập độc lập.

Trong quá trình tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, GV có thể sử dụng phương pháp này khi tổ chức thực hiện chủ đề 6. Em với cộng đồng, chủ đề 7. Em với thiên nhiên và môi trường, chủ đề 8. Khám phá thế giới nghề nghiệp.

Khi sử dụng phương pháp này, GV cần tổ chức thực hiện theo các bước sau:

– **Bước 1:** Lựa chọn chủ đề nghiên cứu

Trong bước này, GV cần để HS được lựa chọn chủ đề mà các em quan tâm, tạo cơ sở ban đầu cho HS tham gia tích cực, chủ động vào việc nghiên cứu.

– **Bước 2:** Lập kế hoạch

HS suy nghĩ về các vấn đề cần giải quyết trong chủ đề. GV có thể chia lớp thành các nhóm dự án để các em cùng nhau thảo luận về: mục tiêu học tập cần hướng tới khi thực hiện dự án; nhiệm vụ cần thực hiện; sản phẩm dự kiến; cách triển khai thực hiện để hoàn thành dự án; thời gian thực hiện và hoàn thành.

– **Bước 3:** Thu thập thông tin

HS thực hiện nhiệm vụ được phân công theo kế hoạch đã lập để thu thập thông tin trên cơ sở thực hiện một số hoạt động, như: khảo sát thực tế, tìm và nghiên cứu tài liệu, phỏng vấn, trải nghiệm thực tế,...

– **Bước 4:** Xử lí thông tin

HS xử lí các dữ liệu, tài liệu đã thu thập được. Có thể sử dụng bảng biểu để giải thích các dữ liệu. Qua xử lí thông tin sẽ kết hợp các yếu tố đơn lẻ của các thành viên trong nhóm để có cái nhìn tổng thể về những gì đã khám phá, tìm hiểu được.

– **Bước 5:** Trình bày kết quả

HS cùng nhau xây dựng và trình bày báo cáo kết quả thực hiện dự án. Tùy điều kiện, nội dung dự án và khả năng thực tế, hình thức báo cáo có thể dưới nhiều dạng khác nhau như bản thuyết trình bằng giấy có kèm hình ảnh, sản phẩm minh họa, bản trình bày bằng powerpoint, trình bày bằng tiểu phẩm, triển lãm,...

– **Bước 6:** Đánh giá kết quả và rút kinh nghiệm

HS nhìn lại những hoạt động đã thực hiện và đánh giá kết quả thực hiện dự án. Việc đánh giá được thực hiện theo trình tự: Các nhóm tự đánh giá – Các nhóm đánh giá lẫn

nhau – GV nhận xét, đánh giá – Nêu những bài học và kinh nghiệm rút ra được sau khi thực hiện dự án.

Ngoài ra, khi tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, GV có thể sử dụng nhiều phương pháp dạy học khác như phương pháp trực quan bằng tranh ảnh, video, phương pháp vấn đáp, phương pháp trò chơi, phương pháp lập và thực hiện kế hoạch, phương pháp tranh biện,...

### **3. Hướng dẫn, gợi ý sử dụng một số hình thức tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**

#### **3.1. Hình thức dạy học trên lớp**

Là hình thức dạy học trong đó HS được thực hiện các hoạt động học tập ngay tại lớp như làm việc cá nhân, thảo luận, chia sẻ trong nhóm, sắm vai xử lý tình huống. Khi tổ chức thực hiện theo hình thức này, GV đóng vai trò là người tổ chức, hướng dẫn, còn HS đóng vai trò tích cực, chủ động tham gia các hoạt động để hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Hình thức dạy học trên lớp là hình thức được sử dụng phổ biến nhất và được thực hiện ở hầu hết các hoạt động trong SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**. Khi thực hiện hình thức này, HS được trải nghiệm qua tương tác với sách giáo khoa, sách bài tập, tương tác với các bạn và tương tác với thầy cô giáo.

*Để hình thức dạy học trên lớp đạt hiệu quả, GV cần lưu ý một số điểm sau:*

- Nhiệm vụ giao cho HS phải rõ ràng, gần gũi để mọi HS hiểu yêu cầu thực hiện nhiệm vụ và theo đó thực hiện.
- Tùy theo yêu cầu của nhiệm vụ, GV có thể tổ chức cho HS làm việc cá nhân, làm việc nhóm hay làm việc cả lớp.
- Trong quá trình HS thực hiện nhiệm vụ, GV thường xuyên quan sát để nắm bắt được những vướng mắc cần giải quyết và điều chỉnh kịp thời.
- Sau khi HS hoàn thành nhiệm vụ, GV cần khích lệ, động viên HS trình bày kết quả làm việc của bản thân, nhóm.
- Từ phần trình bày của HS, GV cùng HS phân tích, thảo luận và kết luận vấn đề.

#### **3.2. Hình thức học tại hiện trường**

Các hình thức học tại hiện trường như tham quan, thực địa, trực tiếp tham gia làm một số công việc tại cơ sở sản xuất,... là hình thức tổ chức hoạt động hấp dẫn, thu hút

được sự quan tâm của HS do khi tham quan, trải nghiệm, HS được tiếp cận với thực tiễn, được mắt thấy, tai nghe những vấn đề cần tìm hiểu.

Trong Chương trình hoạt động trải nghiệm 9, GV có thể sử dụng hình thức này khi tổ chức thực hiện chủ đề 6, chủ đề 7, chủ đề 8, chủ đề 9.

Ví dụ như ở chủ đề 9, HS được tham quan một cơ sở giáo dục nghề nghiệp tại địa phương (trung tâm giáo dục nghề nghiệp/ trường trung cấp/ trường cao đẳng). Qua tham quan, trải nghiệm, HS được nghe giới thiệu về cơ sở giáo dục nghề nghiệp theo những nội dung cần tìm hiểu, được tham quan các phòng dạy học nghề, phòng truyền thống và được quan sát một số hoạt động diễn ra tại cơ sở giáo dục nghề nghiệp. Nhờ đó, HS có hiểu biết đầy đủ, thực tế hơn về cơ sở giáo dục nghề nghiệp và có thể lựa chọn học nghề tại cơ sở giáo dục nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp THCS.

Khi tổ chức Hoạt động trải nghiệm theo hình thức học tại hiện trường, GV chú ý thực hiện những việc sau:

- Lập kế hoạch tham quan, trải nghiệm và báo cáo lãnh đạo nhà trường để được phê duyệt. Nội dung kế hoạch phải bám sát yêu cầu cần đạt của chủ đề.

- Liên hệ và trao đổi trực tiếp với người đại diện của nơi HS đến tham quan, trải nghiệm về mục đích, yêu cầu, nội dung tham quan, trải nghiệm; những việc họ sẽ thực hiện với vai trò giới thiệu, hỗ trợ khi HS tham quan, trải nghiệm.

- Trước khi HS tham quan, trải nghiệm, GV cần nêu rõ mục đích, yêu cầu và những vấn đề các em cần chú ý quan sát, lắng nghe và ghi chép khi tham quan, trải nghiệm, đồng thời phổ biến yêu cầu về việc viết báo cáo thu hoạch sau chuyến tham quan, trải nghiệm để HS có định hướng quan sát, ghi chép.

- Yêu cầu HS viết báo cáo thu hoạch sau chuyến tham quan, trải nghiệm, trong đó thể hiện được những điều đã học hỏi được, những bài học rút ra và cảm nhận của bản thân về chuyến tham quan, trải nghiệm.

Cùng với việc tổ chức Hoạt động trải nghiệm theo các hình thức trên, tùy nội dung, yêu cầu cần đạt của chủ đề và điều kiện thực tế của nhà trường, có thể sử dụng một số hình thức khác như: hình thức học qua chơi (tổ chức chơi trò chơi), hình thức sân khấu hoá (diễn tiểu phẩm), hình thức tổ chức thi/ ngày hội, hình thức câu lạc bộ.

### ***3.3. Hình thức diễn đàn, tọa đàm, giao lưu***

Đây là những hình thức được áp dụng chủ yếu khi tổ chức Hoạt động định hướng (loại hình Sinh hoạt dưới cờ) với quy mô toàn trường hoặc quy mô khối lớp để nhiều

HS có thể phát biểu ý kiến công khai về một chủ đề nào đó, ví dụ như: Diễn đàn “Trách nhiệm của HS với các nhiệm vụ được giao” (chủ đề 3), Tạo động lực cho bản thân trong các hoạt động (chủ đề 4); Toạ đàm “Phát triển kinh tế gia đình” (chủ đề 5); Giao lưu với chuyên gia môi trường về thực trạng ô nhiễm môi trường và các biện pháp phòng chống ô nhiễm, bảo vệ môi trường (chủ đề 7); Ngày hội tư vấn hướng nghiệp dành cho HS cuối cấp THCS (chủ đề 9),...

Mục đích chủ yếu của việc tổ chức hoạt động theo hình thức này là tạo cơ hội cho HS được tham gia trao đổi, bày tỏ ý kiến, quan điểm về một vấn đề nào đó trong nhà trường, gia đình, cộng đồng hoặc xã hội. Qua đó giúp HS rèn luyện kỹ năng lắng nghe, trình bày quan điểm, kỹ năng giao tiếp, tư duy phản biện.

Để tổ chức các hoạt động trải nghiệm theo hình thức này đạt hiệu quả, cần có sự chuẩn bị chu đáo, từ người tổ chức, phương tiện cần cho các hoạt động cho đến cách đặt vấn đề, câu hỏi, những ý kiến, quan điểm sẽ chia sẻ trong diễn đàn, tọa đàm, giao lưu. Trong quá trình tổ chức, cần tạo điều kiện cho HS được đặt câu hỏi, trao đổi, giao lưu để các em đưa ra được ý kiến, những băn khoăn, thắc mắc và thể hiện khả năng lập luận của bản thân.

#### **4. Hướng dẫn tổ chức các hoạt động trải nghiệm điển hình**

##### ***4.1. Hướng dẫn tổ chức Hoạt động định hướng (loại hình Sinh hoạt dưới cờ)***

Đây là hoạt động thường được tổ chức khi bắt đầu một nội dung mới. Mỗi nội dung chính trong chủ đề có thể tổ chức 1 – 2 Hoạt động định hướng. Tùy điều kiện, có thể tổ chức hoạt động này theo nhiều cách thức khác nhau, như: diễn đàn, giao lưu, giới thiệu, tọa đàm, ngày hội tư vấn hướng nghiệp,... với các quy mô khác nhau, như: quy mô toàn trường, quy mô khối lớp hoặc quy mô lớp. Mục đích chủ yếu của việc tổ chức hoạt động này là định hướng cho Hoạt động giáo dục theo chủ đề, giúp HS có được một số hiểu biết, kinh nghiệm cần thiết làm tiền đề cho việc tham gia các hoạt động của loại hình Hoạt động giáo dục theo chủ đề. Không những vậy, tham gia hoạt động này còn giúp HS rèn luyện một số kỹ năng thiết yếu như kỹ năng lắng nghe, kỹ năng trình bày quan điểm, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng tham gia hoạt động tập thể, tư duy phản biện,...

*Khi tổ chức Hoạt động định hướng, GV cần lưu ý thực hiện một số điểm sau:*

– Lựa chọn hình thức tổ chức phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và khả năng của GV, HS. Khi lập kế hoạch tổ chức hoạt động, nhà trường có thể sử dụng hình thức tổ chức theo hướng dẫn trong SGK hoặc thay bằng hình thức khác cho phù hợp hơn.

– GV được phân công tổ chức chủ đề này xây dựng kế hoạch tổ chức Hoạt động định hướng. Trong kế hoạch, cần xác định cụ thể mục đích, yêu cầu, nội dung, cách thức tổ chức hoạt động, quy mô tổ chức, thời gian, địa điểm tổ chức hoạt động. Từ đó, phối hợp với BGH nhà trường, TPT, các GV khác và HS lớp trực tuần chuẩn bị kịch bản tổ chức hoạt động, phương tiện, trang thiết bị cần cho hoạt động, báo cáo đề dẫn, câu hỏi, ý kiến, quan điểm cần chia sẻ trong diễn đàn, giao lưu, tọa đàm... Những công việc chuẩn bị cần được tiến hành sớm để đảm bảo những điều kiện cần thiết cho Hoạt động định hướng đạt mục tiêu đặt ra.

Ví dụ: Khi xây dựng kế hoạch tổ chức Hoạt động định hướng của nội dung 1. Trách nhiệm với nhiệm vụ được giao (chủ đề 3. Trách nhiệm với bản thân), GV cần xác định cụ thể:

- + Tên hoạt động: Trao đổi về chủ đề “Trách nhiệm của HS với nhiệm vụ được giao”.
- + Quy mô tổ chức thực hiện: Quy mô trường hoặc quy mô khối lớp.
- + Mục đích, yêu cầu: HS thể hiện quan điểm về trách nhiệm của HS với nhiệm vụ được giao.
- + Nội dung: Trách nhiệm của HS THCS; Vì sao HS cần phải có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao? Làm thế nào để HS thực hiện có trách nhiệm với nhiệm vụ được giao?

Từ đó, phân công:

- + Người xây dựng kịch bản và dẫn chương trình diễn đàn (HS lớp trực tuần).
- + HS viết báo cáo tham luận thể hiện quan điểm về trách nhiệm của HS với nhiệm vụ được giao; HS tham gia biểu diễn văn nghệ.
- + GV làm nhiệm vụ tư vấn/ hướng dẫn cho HS viết tham luận và tổ chức Hoạt động định hướng.

– Trong quá trình tổ chức Hoạt động định hướng, cần tổ chức hoạt động theo phương thức trải nghiệm; phát huy vai trò chủ động, tích cực của HS qua việc trao quyền cho HS dẫn chương trình và thực hiện các nội dung của chương trình hoạt động, đồng thời tạo cơ hội cho nhiều HS được đặt câu hỏi, trao đổi để thể hiện những suy nghĩ, băn khoăn, thắc mắc và khả năng lập luận của mình. GV đóng vai trò cố vấn, hướng dẫn thực hiện nhằm đạt được mục tiêu của hoạt động.

– Có thể tổ chức cho HS biểu diễn văn nghệ trước khi triển khai Hoạt động định hướng hoặc biểu diễn xen kẽ trong chương trình hoạt động nhằm tạo không khí vui vẻ, thoải mái, thu hút sự tham gia của HS.

– Trước khi kết thúc Hoạt động định hướng, cần tổ chức đánh giá hoạt động bằng cách nêu một số câu hỏi, khích lệ, động viên HS trả lời câu hỏi để biết được mức độ tiếp thu các nội dung hoạt động của các em. Sau đó, mời một số HS đại diện cho khối/ lớp chia sẻ cảm nhận, những điều đã học hỏi, thu hoạch được sau khi tham gia hoạt động.

– Kết thúc Hoạt động định hướng, GV yêu cầu HS tiếp tục tìm hiểu, trải nghiệm những nội dung đã tiếp thu được để chuẩn bị cho Hoạt động giáo dục theo chủ đề.

#### **4.2. Hướng dẫn tổ chức Hoạt động giáo dục theo chủ đề**

Hoạt động giáo dục theo chủ đề đóng vai trò chính trong việc thực hiện mục tiêu, yêu cầu cần đạt của chủ đề. Loại hình hoạt động này thường được tổ chức thực hiện vào thời điểm sau khi tổ chức Hoạt động định hướng theo trình tự sau:

##### **Khởi động**

Mục đích của việc tổ chức hoạt động Khởi động là tạo hứng thú và nhu cầu tham gia các hoạt động giáo dục theo chủ đề cho HS.

Để đạt được mục đích, GV có thể tổ chức cho HS chơi trò chơi, xem video clip, hát tập thể... có nội dung liên quan đến nội dung của chủ đề. Điều quan trọng khi tổ chức hoạt động này là phải thu hút được sự tham gia của HS và gắn kết với hoạt động tiếp theo. Thời gian tổ chức hoạt động này tối đa là 5 – 6 phút.

##### **Khám phá – Kết nối**

Mục đích của việc tổ chức hoạt động Khám phá – Kết nối là khai thác những hiểu biết HS đã tiếp thu được qua các môn học liên quan, những kinh nghiệm HS đã có được nhờ quan sát, trải nghiệm thực tế và HS tham gia kiến tạo, hình thành tri thức, kinh nghiệm mới từ những tri thức, kinh nghiệm đã có.

Để đạt được mục đích của việc tổ chức các hoạt động Khám phá – Kết nối, GV cần lưu ý thực hiện những việc sau:

– Khi lập kế hoạch bài dạy, GV chú ý thiết kế các nhiệm vụ học tập sao cho HS có nhiều cơ hội thể hiện những hiểu biết, kinh nghiệm về nội dung chủ đề. Điều này đòi hỏi GV phải xác định được những nội dung kiến thức HS đã học được qua các môn học có liên quan và những kinh nghiệm HS đã có. Từ đó, xác định các phương pháp, hình thức dạy học cần sử dụng để khai thác vốn hiểu biết, kinh nghiệm của HS và tổ chức cho HS kiến tạo kiến thức, kinh nghiệm mới.

– Khi triển khai kế hoạch bài dạy trên lớp, GV cần giao nhiệm vụ cụ thể, rõ ràng,

sau đó hướng dẫn HS thực hiện nhiệm vụ phù hợp với khả năng của các em và điều kiện thực tế. Nên tăng cường tổ chức cho HS hoạt động nhóm để chia sẻ kết quả làm việc cá nhân, thảo luận để rút ra những kiến thức, kinh nghiệm mới. Kết thúc hoạt động nhóm, GV cần tạo điều kiện cho tất cả các nhóm HS được báo cáo, thảo luận kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao.

– Khi HS trình bày kết quả thực hiện nhiệm vụ, GV chú ý lắng nghe ý kiến của các nhóm để rút ra những ý kiến hợp lí, bổ sung những nội dung còn thiếu, điều chỉnh những nội dung không phù hợp, sau đó cùng HS thảo luận, phân tích, khái quát hoá tri thức, kinh nghiệm mới một cách tự nhiên, rõ ràng, dễ hiểu để HS lĩnh hội và vận dụng được vào hoạt động Thực hành/ Luyện tập trên lớp.

– Chú trọng khai thác cảm xúc tích cực và những điều HS học hỏi được qua việc trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, hình thành tri thức, kinh nghiệm mới. Không áp đặt ý kiến chủ quan của mình cho HS.

Tổ chức tốt hoạt động Khám phá – Kết nối không chỉ đạt được mục đích, mục tiêu của hoạt động mà còn góp phần hình thành năng lực giao tiếp, hợp tác, năng lực thiết kế, tổ chức hoạt động và những phẩm chất cần thiết cho HS.

### **Thực hành/ Luyện tập**

Mục đích của việc tổ chức hoạt động Thực hành/ Luyện tập là tạo điều kiện, cơ hội cho HS vận dụng những tri thức, kinh nghiệm mới để giải quyết những tình huống, những vấn đề có thể gặp trong cuộc sống. Qua đó, HS củng cố, kiểm nghiệm, hiểu được ý nghĩa thực tiễn của những tri thức, kinh nghiệm mới và có được cảm xúc tích cực qua thực hành giải quyết vấn đề.

*Để đạt được mục đích, khi tổ chức hoạt động Thực hành/ Luyện tập, GV cần lưu ý:*

– Sử dụng đa dạng các phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động để HS được trải nghiệm, như: phương pháp nghiên cứu tình huống, phương pháp dạy học hợp tác (thực hành theo nhóm), phương pháp sắm vai, phương pháp trò chơi, diễn tiểu phẩm, lập và thực hiện kế hoạch... Tùy điều kiện và nội dung của hoạt động, có thể tổ chức cho HS thực hành trong lớp hoặc không gian ngoài lớp học

– Tạo điều kiện cho tất cả các HS được tham gia thực hành trải nghiệm.

– Sử dụng các tình huống có thực xảy ra xung quanh các em và các tình huống gần gũi, gắn liền với thực tiễn cuộc sống để đưa vào hoạt động thực hành. Có thể thay thế nội dung thực hành chưa thực sự phù hợp trong SGK bằng những nội dung thực hành phù hợp với thực tế của nhà trường, địa phương, gần gũi với các em, nhất là những nội dung

thực hành xử lý tình huống. Có thể giảm bớt nội dung thực hành có trong SGK để tăng thời gian thực hành cho những nội dung quan trọng, thiết thực và gần với cuộc sống thực tiễn của các em.

– Sau khi HS trong lớp báo cáo, thảo luận kết quả thực hành, GV cần tổ chức cho HS nêu những điều rút ra hoặc học hỏi được và cảm nhận của bản thân.

Thực hiện tốt hoạt động Thực hành/ Luyện tập không chỉ giúp HS có cơ hội vận dụng, củng cố, chiêm nghiệm những điều đã học hỏi được mà còn góp phần hình thành, rèn luyện năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp; các phẩm chất cần thiết như: nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm cho HS.

### **Vận dụng**

Hoạt động Vận dụng được tổ chức thực hiện ngoài giờ học trên lớp nhằm giúp HS rèn luyện các kỹ năng, thói quen, hành vi tích cực, phẩm chất và năng lực cần thiết thông qua việc vận dụng những tri thức, kinh nghiệm mới học được từ chủ đề vào các hoạt động thực tiễn ở gia đình, nhà trường, cộng đồng. Tùy theo mục tiêu, nội dung học tập và yêu cầu vận dụng, có thể tổ chức cho HS thực hiện hoạt động Vận dụng theo nhiều quy mô khác nhau (cá nhân, nhóm, tổ, lớp) trong các không gian khác nhau (trường, lớp, gia đình, cộng đồng) và thời gian khác nhau.

*Để HS thực hiện hoạt động này đạt hiệu quả, GV cần lưu ý:*

– Giao nhiệm vụ thực hiện hoạt động Vận dụng cụ thể, rõ ràng, sau đó nêu yêu cầu và hướng dẫn HS thực hiện nhiệm vụ, ghi chép, lưu lại kết quả thực hiện hoạt động Vận dụng để phản hồi, chia sẻ với các bạn, thầy cô.

– Hoạt động Vận dụng cần được HS thực hiện thường xuyên nhằm giúp HS rèn luyện, phát triển những phẩm chất, năng lực cần thiết và thói quen tích cực. GV nên có sự thông báo, liên hệ với gia đình HS, cộng đồng khi cần có sự phối hợp tổ chức, giám sát, đánh giá hoạt động Vận dụng của HS và coi đây là một tiêu chí để đánh giá kết quả Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9.

### **4.3. Hướng dẫn tổ chức hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng (loại hình Sinh hoạt lớp)**

Nội dung hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng gắn kết chặt chẽ với nội dung của 2 loại hình hoạt động trên. Mục đích của việc tổ chức hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng là tạo cơ hội cho HS chia sẻ những việc đã làm khi thực hiện hoạt động Vận dụng và kết quả đạt được; giúp GV thu thập được những thông tin cần thiết về kết quả thực hiện hoạt

động Vận dụng của HS, làm cơ sở cho việc đánh giá thường xuyên. Tùy tình hình thực tế, có thể kết hợp tổ chức hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng vào giờ Sinh hoạt lớp hoặc tổ chức thành tiết học riêng biệt, miễn sao đảm bảo hoàn thành mục tiêu hoạt động và thời lượng dành cho hoạt động này.

*Để đạt được mục đích tổ chức hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng, GV cần lưu ý:*

- Tạo một môi trường thân thiện, tin cậy để HS không ngần ngại chia sẻ kết quả rèn luyện, suy nghĩ, cảm xúc, những việc bản thân đã làm.

- Khuyến khích HS phản hồi kết quả vận dụng theo nhiều hình thức khác nhau như: thuyết trình kết hợp với tranh ảnh, bảng biểu; thiết kế và trình chiếu powerpoint, triển lãm sản phẩm,...

- Tạo cơ hội cho mọi HS được chia sẻ, phản hồi kết quả vận dụng và khích lệ, động viên những HS thực hiện tốt hoạt động Vận dụng.

- GV có thể tổ chức một số hoạt động khác trong quá trình tổ chức phản hồi kết quả vận dụng như: giao lưu văn nghệ theo chủ đề, chơi trò chơi, đố vui,... nhằm tạo không khí vui vẻ, thoải mái.

- Nếu hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng được thực hiện vào cuối chủ đề thì cần dành thời gian thích hợp cho việc đánh giá chủ đề.

## IV. HƯỚNG DẪN KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

### 1. Đánh giá theo định hướng tiếp cận phẩm chất, năng lực

Đánh giá kết quả giáo dục Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 phải bảo đảm các yêu cầu sau<sup>(2)</sup>:

**1.1. Mục đích đánh giá:** Thu thập thông tin chính xác, kịp thời, có giá trị về mức độ đáp ứng yêu cầu cần đạt so với chương trình; sự tiến bộ của HS trong và sau các giai đoạn trải nghiệm. Kết quả đánh giá là căn cứ để định hướng HS tiếp tục rèn luyện hoàn thiện bản thân và cũng là căn cứ quan trọng để các cơ sở giáo dục, các nhà quản lý và đội ngũ GV điều chỉnh chương trình và các hoạt động giáo dục trong nhà trường.

**1.2. Nội dung đánh giá:** Các biểu hiện của phẩm chất và năng lực đã được xác định trong chương trình: năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp. Ngoài ra, các yếu tố như: động cơ, tinh thần,

<sup>(2)</sup> Nguồn: *Chương trình giáo dục phổ thông – Hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*, trang 44, 45.

thái độ, ý thức trách nhiệm, tính tích cực đối với hoạt động chung của HS cũng được đánh giá thường xuyên trong quá trình tham gia hoạt động.

**1.3. Kết hợp đánh giá** của GV với tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng của HS, đánh giá của cha mẹ HS và đánh giá của cộng đồng. GV chủ nhiệm lớp là người tổng hợp kết quả đánh giá.

**1.4. Cú liệu đánh giá** dựa trên thông tin thu thập được từ quan sát của GV, từ ý kiến tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng của HS, ý kiến nhận xét của cha mẹ HS và cộng đồng; thông tin về số giờ (số lần) tham gia hoạt động trải nghiệm (hoạt động tập thể, hoạt động trải nghiệm thường xuyên, hoạt động xã hội và phục vụ cộng đồng, hoạt động hướng nghiệp, hoạt động lao động,...); số lượng và chất lượng các sản phẩm hoàn thành được lưu trong hồ sơ hoạt động.

**1.5. Kết quả đánh giá đối với mỗi HS là kết quả tổng hợp đánh giá thường xuyên và định kì về phẩm chất và năng lực.** Kết quả đánh giá Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được ghi vào hồ sơ học tập của HS (tương đương một môn học).

*Lưu ý:* “Đối với đánh giá thường xuyên, GV được phân công phụ trách chủ đề nào thực hiện đánh giá thường xuyên đối với chủ đề đó. Hiệu trưởng phân công GV chủ trì phụ trách Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở mỗi lớp để phối hợp với các GV được phân công tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở lớp đó thống nhất kết quả đánh giá thường xuyên, tổng hợp kết quả, ghi kết quả đánh giá vào sổ theo dõi, đánh giá HS và học bạ. Nội dung đánh giá định kì được xây dựng phù hợp với nội dung và thời lượng thực hiện chương trình đến thời điểm đánh giá. Các GV được phân công thống nhất về nội dung và yêu cầu đánh giá định kì, trong đó xác định cụ thể các tiêu chí đánh giá để đáp ứng yêu cầu cần đạt của chương trình, chú trọng đánh giá thông qua sản phẩm hoạt động trải nghiệm của HS”<sup>(3)</sup>

## **2. Gợi ý, ví dụ minh họa về đổi mới hình thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá, tự đánh giá**

**Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** là hoạt động giáo dục, được đánh giá theo hướng dẫn trong Thông tư số 22/2021/TT – BGDDĐT ngày 20 tháng 7 năm 2021 Quy định về đánh giá HS THCS và THPT. Cụ thể như sau:

– **Đánh giá bằng nhận xét.** Kết quả học tập được đánh giá bằng nhận xét theo một trong hai mức: **Đạt, Chưa đạt.**

<sup>(3)</sup> Nguồn: CV 5636/ BGDDĐT- GDTrH V/v Xây dựng kế hoạch dạy học các môn Khoa học tự nhiên, Lịch sử và Địa lí, Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp.

– Kết quả học tập được đánh giá theo 2 hình thức: Đánh giá thường xuyên và đánh giá định kì.

Đối với hình thức đánh giá thường xuyên: Mỗi học kì chọn 2 lần, được thực hiện thông qua hỏi – đáp, viết, thuyết trình, thực hành, thiết kế sản phẩm học tập.

Việc kiểm tra, đánh giá thường xuyên Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 được thực hiện theo 3 bước: HS tự đánh giá theo tiêu chí – Đánh giá đồng đẳng trong nhóm – Đánh giá của GV và được thực hiện vào tiết cuối mỗi chủ đề.

Đối với đánh giá định kì: gồm đánh giá giữa kì và đánh giá cuối kì, được thực hiện thông qua bài kiểm tra (trên giấy hoặc máy tính), bài thực hành, dự án học tập. Trong mỗi học kì, có một lần đánh giá giữa kì và một lần đánh giá cuối kì.

*Lưu ý:*

– GV tổ chức đánh giá giữa kì và cuối kì theo kế hoạch của nhà trường. Có thể tổ chức kiểm tra, đánh giá giữa kì và cuối kì vào các thời điểm: tuần thứ 9 và tuần 17 hoặc 18 của học kì I; tuần thứ 8 và tuần 16 hoặc 17 của học kì II.

– Kết quả Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp của mỗi HS được đánh giá dựa vào kết quả đánh giá thường xuyên lưu trong hồ sơ của HS và kết quả đánh giá giữa kì, cuối kì.

### **2.1. Gợi ý về đổi mới hình thức đánh giá**

– Kết hợp 3 hình thức đánh giá: 1/ Cá nhân tự đánh giá; 2/ Đánh giá theo nhóm/ tổ (đánh giá đồng đẳng); 3/ Đánh giá cả lớp (GV nhận xét, đánh giá chung).

– Kiểm tra, đánh giá định kì theo nhiều hình thức khác nhau như làm bài kiểm tra viết (trên giấy hoặc máy tính) với các dạng câu hỏi tự luận, trắc nghiệm, làm sản phẩm thực hành hoặc thực hiện dự án học tập. Đối với Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, khuyến khích kiểm tra, đánh giá qua sản phẩm thực hành hoặc thực hiện dự án học tập. Để kiểm tra cần bám sát yêu cầu cần đạt của các chủ đề, đảm bảo đánh giá được các trải nghiệm, năng lực, phẩm chất HS đã rèn luyện được. Để thực hiện được yêu cầu này, trong mỗi đề kiểm tra cần xác định cụ thể, rõ ràng mục tiêu, hình thức, nội dung kiểm tra, đánh giá và đáp án, hướng dẫn đánh giá (tham khảo đề kiểm tra, đánh giá định kì ở phần phụ lục SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**).

### **2.2. Gợi ý về đổi mới phương pháp đánh giá**

Kết hợp sử dụng nhiều phương pháp đánh giá phù hợp với đặc thù của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp nhằm giúp cho việc đánh giá đảm bảo được các yêu cầu về đánh giá năng lực, phẩm chất, đảm bảo tính khách quan, tính công bằng trong đánh giá và không tạo áp lực học tập cho HS.

Căn cứ vào hình thức kiểm tra, đánh giá (đánh giá thường xuyên hay đánh giá định kì), yêu cầu đánh giá, khả năng, điều kiện tổ chức đánh giá, trong quá trình tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, GV có thể sử dụng các phương pháp chủ yếu sau:

a) *Phương pháp kiểm tra, đánh giá qua vấn đáp trong quá trình tổ chức các hoạt động trải nghiệm.*

b) *Phương pháp kiểm tra, đánh giá qua quan sát:* Phương pháp này mang tính định tính, đòi hỏi GV phải thường xuyên quan sát các hành vi, thái độ, cách ứng xử của HS trong suốt quá trình các em tham gia các hoạt động trải nghiệm. Để việc sử dụng phương pháp kiểm tra, đánh giá này đạt hiệu quả, GV cần xác định cụ thể mục đích quan sát, cách thức quan sát và những vấn đề cần quan sát để thu thập được những dữ liệu cần thiết cho việc xử lí thông tin và đánh giá.

c) *Phương pháp kiểm tra, đánh giá bằng đề kiểm tra viết:* Khi sử dụng phương pháp này, GV chú ý thiết kế các câu hỏi đòi hỏi HS thể hiện được kết quả trải nghiệm và những năng lực, phẩm chất đã rèn luyện được. Có thể ra đề bằng các câu hỏi tự luận, câu hỏi trắc nghiệm hoặc kết hợp câu hỏi tự luận với trắc nghiệm. Theo TT 22/ 2021/TT- BGDĐT, để kiểm tra, đánh giá bằng nhận xét không phải làm bản đặc tả, ma trận đề như các môn học đánh giá bằng điểm số mà cần xác định cụ thể mục tiêu, nội dung, hình thức đánh giá và hướng dẫn đánh giá.

d) *Phương pháp kiểm tra, đánh giá qua sản phẩm thực hành hoặc thực hiện dự án học tập:* Phương pháp này được khuyến khích sử dụng khi kiểm tra, đánh giá định kì các chủ đề trong Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9.

### **2.3. Ví dụ minh họa về đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động trải nghiệm theo năng lực, phẩm chất**

#### **Đề kiểm tra, đánh giá Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 Giữa học kì II**

##### **I. Mục tiêu**

– Đánh giá năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động của HS sau khi tham gia các chủ đề 5, 6, 7 trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9. Năng lực này được thể hiện qua các kĩ năng:

+ Lập và thực hiện kế hoạch tổ chức hoạt động nhằm tạo bầu không khí vui vẻ, yêu thương trong gia đình.

+ Lập và thực hiện kế hoạch tham gia hoạt động giáo dục truyền thống và phát triển cộng đồng ở địa phương.

+ Lập và thực hiện kế hoạch tổ chức hoạt động quảng bá danh lam thắng cảnh, cảnh quan thiên nhiên của đất nước.

– Đánh giá phẩm chất nhân ái, trách nhiệm, trung thực, yêu nước thể hiện qua hành động, thái độ của HS khi thực hành lập và thực hiện kế hoạch tổ chức các hoạt động, viết báo cáo và thuyết trình giới thiệu sản phẩm thực hành.

## **II. Hình thức kiểm tra**

Làm và thuyết trình sản phẩm thực hành theo nhóm.

## **III. Nội dung kiểm tra**

### **1. Chọn 1 trong 3 hoạt động sau đây để lập kế hoạch:**

– Tổ chức một hoạt động nhằm tạo bầu không khí vui vẻ, yêu thương trong gia đình (nội dung 1 – chủ đề 5).

– Tổ chức một hoạt động giáo dục truyền thống và phát triển cộng đồng ở địa phương (nội dung 1 – chủ đề 6).

– Tổ chức sự kiện quảng bá một danh lam thắng cảnh, cảnh quan thiên nhiên của đất nước (nội dung 1 – chủ đề 7).

**2. Thực hiện kế hoạch và viết báo cáo kết quả thực hiện kế hoạch để thuyết trình trong thời gian 2 tuần.**

**3. Thuyết trình** về kết quả lập kế hoạch, thực hiện kế hoạch tổ chức hoạt động đã lựa chọn và giới thiệu kết quả/ sản phẩm thực hiện kế hoạch.

## **IV. Hướng dẫn đánh giá**

### **1. Yêu cầu**

– Về kế hoạch: Kế hoạch phải thể hiện đầy đủ và rõ ràng mục đích hoạt động, nội dung hoạt động, thời gian, địa điểm, phương tiện cần thiết cho hoạt động, những khó khăn có thể gặp phải, biện pháp vượt qua khó khăn, phân công nhiệm vụ cụ thể cho các thành viên.

– Về tổ chức thực hiện kế hoạch: Thực hiện theo đúng kế hoạch đã xây dựng. Các thành viên trong nhóm có sự hợp tác, tương trợ lẫn nhau và thực hiện có trách nhiệm nhiệm vụ được phân công trong quá trình triển khai thực hiện kế hoạch.

– Về thuyết trình kết quả lập kế hoạch và thực hiện kế hoạch tổ chức hoạt động đã lựa chọn:

+ Nội dung thuyết trình thể hiện đầy đủ, trung thực kế hoạch đã xây dựng, tiến trình thực hiện kế hoạch và kết quả thực hiện kế hoạch.

+ Các thành viên trong nhóm luân phiên thuyết trình. Mỗi thành viên thuyết trình 1 phần. Các nội dung thuyết trình nối tiếp nhau.

+ Thuyết trình phải rõ ràng, mạch lạc, dễ hiểu, thu hút được người nghe.

+ Có sử dụng tranh ảnh hoặc video clip minh họa trong khi thuyết trình.

+ Thể hiện được sự vượt qua khó khăn trong quá trình thực hiện kế hoạch.

+ Giới thiệu được kết quả/ sản phẩm thực hiện kế hoạch bằng những minh chứng cụ thể.

– Về thời gian thuyết trình: Mỗi nhóm thuyết trình trong 7 – 8 phút.

## 2. Đánh giá

| Tiêu chí           | Chỉ báo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Đạt | Chưa đạt |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------|
| Xây dựng kế hoạch  | 1. Kế hoạch phải có đủ các mục quy định.<br>2. Các mục được xác định rõ ràng, cụ thể.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |     |          |
| Thực hiện kế hoạch | 3. Thực hiện theo đúng kế hoạch đã xây dựng.<br>4. Các thành viên trong nhóm có sự hợp tác, tương trợ lẫn nhau và thực hiện có trách nhiệm nhiệm vụ được phân công trong quá trình triển khai thực hiện kế hoạch.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |     |          |
| Thuyết trình       | 5. Nội dung thuyết trình thể hiện đầy đủ, trung thực kế hoạch đã xây dựng, tiến trình thực hiện kế hoạch và kết quả thực hiện kế hoạch.<br>6. Có ít nhất 3 thành viên trong nhóm luân phiên thuyết trình. Mỗi thành viên thuyết trình 1 phần. Các nội dung thuyết trình nối tiếp nhau.<br>7. Thuyết trình rõ ràng, mạch lạc, dễ hiểu, thu hút được người nghe.<br>8. Có sử dụng tranh ảnh hoặc video clip minh họa trong khi thuyết trình.<br>9. Thể hiện được sự vượt qua khó khăn trong quá trình thực hiện kế hoạch.<br>10. Giới thiệu được kết quả/ sản phẩm thực hiện kế hoạch bằng minh chứng cụ thể.<br>11. Đảm bảo thời gian quy định. |     |          |

**Đạt:** HS đạt được 7 chỉ báo trở lên

**Chưa đạt:** HS đạt được từ 6 chỉ báo trở xuống

## V. GIỚI THIỆU TÀI LIỆU BỔ TRỢ, NGUỒN TÀI NGUYÊN, HỌC LIỆU ĐIỆN TỬ, THIẾT BỊ GIÁO DỤC

### 1. Giới thiệu, hướng dẫn sử dụng SGK Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9

#### 1.1. Cấu trúc SGK

SGV **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được cấu trúc thành hai phần:

#### **Phần một: Một số vấn đề chung**

Bao gồm các mục:

1/ Giới thiệu sách.

2/ Mục tiêu, nội dung và yêu cầu cần đạt của Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9.

3/ Định hướng về phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động, đánh giá; khái quát nguồn tài nguyên sách và học liệu của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam (NXBGDVN).

#### **Phần hai: Hướng dẫn tổ chức các hoạt động trải nghiệm cụ thể**

Phần này hướng dẫn tổ chức thực hiện 9 chủ đề trong SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** theo các quan điểm, định hướng biên soạn sách. 9 chủ đề trong SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được thiết kế nối tiếp với 9 chủ đề của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp các lớp 6, 7, 8. Thời lượng thực hiện 9 chủ đề là 105 tiết/năm học và được chia ra để tổ chức thực hiện từng chủ đề của lớp 9 theo đúng quy định của chương trình. Cụ thể là:

Chủ đề 1. Em với nhà trường (9 tiết)

Chủ đề 2. Khám phá bản thân (12 tiết)

Chủ đề 3. Trách nhiệm với bản thân (15 tiết)

Chủ đề 4. Rèn luyện bản thân (15 tiết)

Chủ đề 5. Em với gia đình (9 tiết)

Chủ đề 6. Em với cộng đồng (9 tiết)

Chủ đề 7. Em với thiên nhiên và môi trường (15 tiết)

Chủ đề 8. Khám phá thế giới nghề nghiệp (6 tiết)

Chủ đề 9. Hiểu bản thân – Chọn đúng nghề (15 tiết)

Mỗi chủ đề trong SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** có từ 1 – 3 nội dung chính/ tiểu chủ đề và được cấu trúc thống nhất như sau:

**TÊN CHỦ ĐỀ:**.....

(số tiết)

## **MỤC TIÊU CHỦ ĐỀ**

Chỉ ra những kiến thức, kĩ năng, thái độ, năng lực, phẩm chất cần hình thành và phát triển cho HS qua chủ đề. Mục tiêu được xác định dựa vào yêu cầu cần đạt quy định cho từng mạch nội dung và những phẩm chất, năng lực cần hình thành, phát triển cho HS cấp THCS được quy định trong chương trình.

## **NỘI DUNG 1: .....**

### **I. MỤC TIÊU**

Chỉ ra những kiến thức, kĩ năng, thái độ, năng lực, phẩm chất cần hình thành và phát triển cho HS qua nội dung 1.

### **II. CHUẨN BỊ**

Chỉ ra những phương tiện, trang thiết bị kĩ thuật, học liệu và những nội dung công việc mà GV, HS cần chuẩn bị để tổ chức thực hiện nội dung 1 đạt được mục tiêu.

### **III. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC THỰC HIỆN**

#### **A. HOẠT ĐỘNG ĐỊNH HƯỚNG** (Tổ chức theo quy mô trường/ khối lớp)

**Tên hoạt động:** .....

Ví dụ: Thi thuyết trình về các di sản thiên nhiên thế giới của Việt Nam.

#### **B. HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC THEO CHỦ ĐỀ** (Tổ chức theo quy mô lớp hoặc quy mô khối lớp)

**Khởi động:**.....

#### **Khám phá – Kết nối**

Bước này thường có từ 1 – 2 hoạt động tùy theo mục tiêu của nội dung 1.

**Hoạt động 1:** .....

**Hoạt động 2:**.....

**Thực hành/ Luyện tập** (Có thể tổ chức trong và ngoài không gian lớp học, trong và ngoài nhà trường. HS trải nghiệm theo cá nhân hoặc nhóm).

Bước này thường có từ 1 – 2 hoạt động tùy theo mục tiêu của nội dung 1.

**Hoạt động .....**

**Hoạt động .....**

**Vận dụng**

**Hoạt động .....**

**Hoạt động .....**

**C. PHẢN HỒI KẾT QUẢ VẬN DỤNG** (Tổ chức theo quy mô nhóm, lớp; trong không gian lớp học hoặc ngoài lớp học, trong khuôn viên nhà trường tùy vào sản phẩm trải nghiệm và điều kiện thực tế)

Bước này thường có từ 1 – 2 hoạt động.

**Hoạt động .....**

**Hoạt động .....**

**TỔNG KẾT** (nội dung 1)

**NỘI DUNG 2: .....**

**NỘI DUNG 3: .....**

Cấu trúc như nội dung 1.

**ĐÁNH GIÁ CHỦ ĐỀ** (Tổ chức theo quy mô lớp)

**Lưu ý:**

– Mỗi nội dung chính trong chủ đề thường có 1 – 2 Hoạt động định hướng (tùy theo nhu cầu và điều kiện thực tế của nhà trường).

– Với mỗi hoạt động trong chủ đề, đều hướng dẫn theo 2 mục:

*a) Mục tiêu*

Chỉ ra những kiến thức, kĩ năng, thái độ/ phẩm chất, năng lực HS cần đạt được sau khi tham gia hoạt động.

*b) Tổ chức thực hiện*

Gợi ý cách thức tổ chức thực hiện các nhiệm vụ trong từng hoạt động theo trình tự:

– Chuyển giao nhiệm vụ. Trong bước này thể hiện rõ nội dung của hoạt động.

- Thực hiện nhiệm vụ. Trong bước này thể hiện sản phẩm của hoạt động.
- Báo cáo, thảo luận kết quả thực hiện nhiệm vụ.
- Nhận định, kết luận.

### **1.2. Hướng dẫn sử dụng hiệu quả SGK Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**

Đối với GV tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, SGK đóng vai trò rất quan trọng vì cho đến nay, chúng ta chưa có GV chuyên trách hoạt động này. Các hướng dẫn trong SGK sẽ giúp GV kiêm nhiệm hoạt động này có được những hiểu biết cần thiết về nội dung cũng như cách thức tổ chức các hoạt động trải nghiệm, từ đó triển khai tổ chức các hoạt động trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp một cách thuận lợi, hướng đích, hiệu quả. Tuy nhiên, SGK được biên soạn chung cho GV tất cả các vùng miền nên không thể đưa được tất cả các nội dung, tình huống cũng như phương án thực hiện tối ưu cho từng trường, từng đối tượng HS. Do đó, để sử dụng SGK **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** hiệu quả, cán bộ quản lí và GV phụ trách hoạt động này cần lưu ý một số điểm sau:

- Những nội dung hoạt động được biên soạn trong SGK đều mang tính gợi ý, không bắt buộc mọi GV phải nhất nhất theo đó thực hiện. Khi lập kế hoạch bài dạy cũng như triển khai tổ chức thực hiện, GV cần căn cứ vào đặc điểm nhận thức của HS, đặc điểm vùng miền, khả năng tổ chức của nhà trường, GV và điều kiện thực tế của địa phương để điều chỉnh, bổ sung nội dung hoạt động sao cho phù hợp.

- Các phương pháp, hình thức tổ chức các hoạt động giáo dục được trình bày trong SGK cũng chỉ là gợi ý, không bắt buộc GV phải theo đó thực hiện. Trong quá trình soạn giáo án và triển khai, GV nên lựa chọn sử dụng một cách linh hoạt, sáng tạo các phương pháp, hình thức giáo dục nhằm làm cho các hoạt động trở nên hấp dẫn, thu hút được sự tham gia tích cực của HS nhưng vẫn đảm bảo thực hiện được mục tiêu của hoạt động.

- Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được tổ chức theo phương thức trải nghiệm còn mới mẻ đối với GV nên SGK được viết khá chi tiết, gợi ý GV cách thực hiện đảm bảo quy trình trải nghiệm, với những phương pháp, kĩ thuật tạo ra cơ hội cho mọi HS được trải nghiệm, chia sẻ suy nghĩ và thể hiện cảm xúc của mình. Do đó, GV cần hiểu rõ tác dụng của từng phương pháp, kĩ thuật dạy học, suy ngẫm vì sao lại sử dụng phương pháp hay kĩ thuật này, trên cơ sở đó có thể lựa chọn những phương pháp, kĩ thuật phù hợp với điều kiện thực tế và năng lực của HS,...

- GV cần bám vào mục tiêu của chủ đề để tổ chức hoạt động hướng đích. Trong quá trình thực hiện, GV có thể sáng tạo, linh hoạt tìm kiếm các bài hát, trò chơi, câu chuyện,

tình huống thay thế, thậm chí cả phương pháp, kĩ thuật được gợi ý nhưng cần chắc chắn rằng sự thay đổi đó phải đạt được mục tiêu và đảm bảo quy trình, phương thức trải nghiệm.

– Mọi sáng tạo của GV đều nằm trong khuôn khổ chương trình, không được thay đổi tên của chủ đề, mục tiêu của chủ đề và mục tiêu của hoạt động (vì mục tiêu của chủ đề và mục tiêu của hoạt động chính là yêu cầu cần đạt quy định trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9) và phải đảm bảo thời gian cho từng chủ đề.

## **2. Giới thiệu, hướng dẫn sử dụng sách Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**

### **2.1. Cấu trúc sách bài tập**

Sách **Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được biên soạn nhằm giúp HS củng cố, mở rộng và vận dụng các kiến thức, kĩ năng được hình thành qua từng chủ đề của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, đồng thời cung cấp cho HS công cụ để các em tương tác khi thực hiện các hoạt động theo chủ đề trong SGK.

Thực hiện mục đích trên, **Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** được cấu trúc như sau:

**Lời nói đầu**

**Mục lục**

**Tên chủ đề** (Gồm 9 chủ đề như SGK)

**Nội dung chính của chủ đề**

**Các bài tập trong nội dung chính**

Mỗi nội dung chính có các bài tập với nhiều hình thức khác nhau. Mỗi bài tập tương ứng với 1 nhiệm vụ trong SGK.

**Gợi ý thực hiện một số nhiệm vụ trong sách bài tập (Đáp án)**

### **2.2. Phân tích, hướng dẫn sử dụng sách Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**

Trong sách **Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**, các bài tập được thiết kế theo nhiều dạng khác nhau, như: ghi lại những suy ngẫm, kết quả làm việc cá nhân, kết quả trải nghiệm của bản thân, kết quả rèn luyện kĩ năng, kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao, làm bài tập trắc nghiệm, lập kế hoạch hoạt động và ghi lại kết quả thực hiện kế hoạch,... Nội dung các bài tập bám sát yêu cầu cần đạt của chủ đề, chỉ thay đổi dữ liệu, đưa

vào một số tình huống mới hoặc nội dung thực hành khác để giúp HS vận dụng, củng cố, mở rộng kiến thức, kinh nghiệm mới.

Trong quá trình tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, GV có thể cho HS sử dụng sách **Bài tập Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9** ngay trên lớp để các em ghi những kết quả suy ngẫm, thảo luận, thực hành vào sách bài tập (không ghi vào SGK). Sau giờ học trên lớp, HS có thể làm bài tập trong sách để củng cố những điều đã học được và ghi lại kết quả nhận thức, rèn kĩ năng, hình thành năng lực, phẩm chất qua thực hiện hoạt động Vận dụng.

### **3. Giới thiệu, hướng dẫn sử dụng, khai thác nguồn tài nguyên, học liệu điện tử, thiết bị dạy học**

#### **3.1. Cam kết hỗ trợ giáo viên, cán bộ quản lí trong việc sử dụng nguồn tài nguyên sách và học liệu điện tử**

Việc tập huấn dạy học theo SGK mới lớp 9 của NXBGDVN được thực hiện theo phương thức kết hợp giữa tập huấn qua mạng và tập huấn trực tiếp. NXBGDVN phát triển hệ thống tập huấn qua mạng ([taphuan.nxbgd.vn](http://taphuan.nxbgd.vn)) nhằm đảm bảo cho tất cả GV, cán bộ quản lí giáo dục (CBQLGD) được tiếp cận trực tiếp bài giảng cũng như những giải đáp của chính Tổng Chủ biên, Chủ biên, tác giả SGK lớp 9 để tiếp nhận đầy đủ và có thể vận dụng sáng tạo ý tưởng, nội dung, phương pháp, cách tổ chức dạy học các môn theo SGK mới lớp 9 vào giảng dạy và quản lí giảng dạy tại địa phương. Hệ thống tập huấn qua mạng hỗ trợ các sở giáo dục và đào tạo (GD&ĐT), phòng GD&ĐT, trường sử dụng bộ sách “Kết nối tri thức với cuộc sống” của NXBGDVN triển khai, quản lí công tác tập huấn tại địa phương. Bên cạnh đó, các tính năng tương tác qua các mạng xã hội như Facebook, Zalo, Viber,... được phát triển để người học và người dạy có thể trao đổi, hỏi đáp, thảo luận với Tổng Chủ biên, Chủ biên, tác giả, biên tập viên, họa sĩ và đội ngũ hỗ trợ của NXBGDVN.

#### **3.2. Cách thức khai thác và hướng dẫn sử dụng nguồn tài nguyên khi tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**

a) Các học liệu, tiện ích của hệ thống tập huấn qua mạng, bao gồm:

- Tài liệu tập huấn tổ chức thực hiện dạy học theo chương trình, SGK mới.
- Các video tiết học minh họa.

– Video giới thiệu tổng quan bộ sách và các video giới thiệu những nét đặc trưng, nổi bật về cấu trúc sách, nội dung, phương pháp, cách tổ chức dạy học theo từng môn học, hoạt động giáo dục.

- Bộ câu hỏi thường gặp và giải đáp được tổng hợp, chắt lọc từ những đợt hội thảo, tập huấn GV, CBQLGD triển khai dạy học theo bộ SGK “Kết nối tri thức với cuộc sống” lớp 9 của NXBGDVN.

- Câu hỏi, bài tập kiểm tra, đánh giá kết quả tập huấn qua mạng.

- Bộ các công cụ tiện ích để CBQLGD, GV trao đổi với Tổng Chủ biên, Chủ biên, tác giả, biên tập viên của NXBGDVN và trao đổi kinh nghiệm triển khai dạy học với đồng nghiệp trên toàn quốc.

- Hướng dẫn sử dụng hệ thống tập huấn qua mạng để tự học, tự bồi dưỡng và để tổ chức tập huấn GV của sở, phòng GD&ĐT, sinh hoạt chuyên môn tại cụm trường, trường.

*b) Lợi ích của hệ thống tập huấn qua mạng đối với cơ quan quản lý giáo dục, GV, CBQLGD*

- Được chính Tổng Chủ biên, Chủ biên, tác giả tập huấn, hỗ trợ nên tránh được hiện tượng “tam sao thất bản”.

- Thường xuyên cập nhật chuyên môn, nghiệp vụ do hệ thống luôn được cập nhật và hoạt động 24/7.

- Sau tập huấn triển khai SGK mới, các GV, CBQLGD được tuyển dụng mới có thể truy cập hệ thống tập huấn qua mạng để tự bồi dưỡng.

- Kết xuất các báo cáo, thống kê, phân tích kết quả tập huấn cho các cấp quản lý giáo dục sở, phòng GD&ĐT, trường.

*c) Giới thiệu về hệ thống sách điện tử – [hanhtrangso.nxbgd.vn](http://hanhtrangso.nxbgd.vn)*

Đồng thời với việc xuất bản SGK giấy, nhằm mục đích hỗ trợ triển khai SGK mới, SGK điện tử là dịch vụ gia tăng dành cho đơn vị, cá nhân sử dụng SGK mới in trên giấy của NXBGDVN. Trên nền tảng ứng dụng công nghệ thông tin – truyền thông, SGK điện tử của NXBGDVN mang lại những ưu việt sau:

### ***Tích hợp và mở rộng***

SGK điện tử lớp 9 trong bộ sách “Kết nối tri thức với cuộc sống” là phiên bản điện tử của SGK mới lớp 9 được tích hợp và mở rộng các nội dung liên quan:

- Các học liệu kèm theo SGK như các tệp âm thanh, hình ảnh, clip, video,...; hướng dẫn sử dụng thiết bị dạy học cần thiết để dạy học theo SGK.

- Sách bổ trợ, sách giáo viên, kế hoạch bài dạy (giáo án).

– Hướng dẫn trả lời các câu hỏi, bài tập, hình ảnh, video, để kiểm tra và đáp án, đánh giá kết quả trải nghiệm, thí nghiệm số hoá, bài elearning, giáo án, bài giảng,...

– Hỏi – Đáp, tương tác với Tổng Chủ biên, Chủ biên, tác giả, biên tập viên của cuốn sách và các đơn vị, cá nhân liên quan của NXBGDVN.

– Trao đổi, thảo luận qua mạng với cộng đồng người dùng sách.

– SGK điện tử được thực hiện tích hợp truyền thông đa phương tiện, liên thông nội dung SGK với các nguồn thông tin điện tử có liên quan. SGK điện tử “động hoá” được các thông tin từ kênh hình, các cơ chế, quá trình; kết hợp được các kênh thông tin khác nhau như hình ảnh, âm thanh, chữ trong việc thể hiện nội dung kiến thức, trải nghiệm; linh hoạt trong việc bổ sung, hoàn thiện kiến thức, hình thành kinh nghiệm mới.

### ***Cập nhật, phát triển không ngừng***

Nội dung SGK điện tử được cập nhật thường xuyên. Phiên bản điện tử của SGK luôn là phiên bản mới nhất:

– Không ngừng hoàn thiện, bổ sung, mở rộng những chức năng nâng cao của hệ thống.

– Không ngừng hoàn thiện, mở rộng, nâng cao nội dung sách, học liệu.

### ***Công nghệ***

– Hệ thống sách điện tử cho phép chạy trên web, sử dụng các trình duyệt phổ biến như IE, FireFox, Chrome; thiết bị sử dụng là PC, máy tính bảng và điện thoại thông minh.

– Hệ thống thân thiện, đơn giản, dễ dùng cho mọi GV, HS, phụ huynh HS ở các vùng miền có điều kiện khác nhau trên toàn quốc.

– Có giải pháp chạy offline cho những nơi chưa có hoặc hạn chế về internet.

### ***Dịch vụ hỗ trợ 24/7***

– Tổng hợp câu hỏi của người dùng để tạo thành tập hợp những câu hỏi/ trả lời thường xuyên (Q&A).

– Theo dõi quá trình học tập, sử dụng của người dùng trên hệ thống.

– Quản lý người dùng, kết xuất thống kê, báo cáo hỗ trợ công tác quản lý của các cơ quan quản lý giáo dục.

– Đội ngũ hỗ trợ, giải đáp thắc mắc, tư vấn cho người dùng GV, phụ huynh, HS.

### **3.3. Khai thác thiết bị và học liệu trong dạy học**

Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành *Thông tư 38/2021/TT – BGDDT* về Danh mục thiết bị dạy học tối thiểu cấp Trung học cơ sở do Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành. Theo danh mục này, khi tổ chức Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, GV có thể sử dụng những thiết bị dạy học và học liệu sau:

#### *a) Bộ tranh về ô nhiễm môi trường*

Mục đích sử dụng: Giúp HS nhận biết được một số loại ô nhiễm môi trường, từ đó tham gia tuyên truyền đến người dân địa phương các biện pháp phòng chống ô nhiễm và bảo vệ môi trường. Sử dụng khi tổ chức thực hiện chủ đề 7. Em với thiên nhiên và môi trường.

#### *b) Video về giao tiếp, ứng xử*

Mục đích sử dụng: Giúp HS nhận diện được những điểm tích cực và chưa tích cực trong hành vi giao tiếp, ứng xử. Sử dụng khi tổ chức thực hiện chủ đề 1. Em với nhà trường; chủ đề 2. Khám phá bản thân.

*c) Video về một số hành vi giao tiếp, ứng xử có văn hoá khi tham gia các hoạt động trong cộng đồng*

Mục đích sử dụng: Giúp HS phân tích được một số hành vi giao tiếp, ứng xử có văn hoá khi tham gia các hoạt động trong cộng đồng và biết cách thể hiện các hành vi đó khi tham gia các hoạt động cộng đồng. Sử dụng khi tổ chức thực hiện chủ đề 1. Em với nhà trường; chủ đề 2. Khám phá bản thân; chủ đề 6. Em với cộng đồng.

#### *d) Video về bắt nạt học đường*

Mục đích sử dụng: Giúp HS nhận biết được dấu hiệu bắt nạt học đường, từ đó có những biện pháp phòng tránh. Sử dụng khi tổ chức thực hiện chủ đề 1. Em với nhà trường; chủ đề 6. Em với cộng đồng.

#### *e) Video về một số áp lực trong cuộc sống*

Mục đích sử dụng: Giúp HS nhận diện được một số áp lực của cuộc sống, từ đó có những cách ứng phó phù hợp. Sử dụng khi tổ chức thực hiện chủ đề 3. Trách nhiệm với bản thân.

#### *g) Video về cảnh quan thiên nhiên Việt Nam*

Mục đích sử dụng: Giáo dục tình yêu quê hương đất nước và có ý thức bảo tồn cảnh quan thiên nhiên. Sử dụng khi tổ chức thực hiện chủ đề 7. Em với thiên nhiên và môi trường.

### *h) Bộ dụng cụ lao động*

Mục đích sử dụng: Giúp HS trải nghiệm với lao động. Sử dụng khi tổ chức cho HS tham gia các hoạt động giữ gìn vệ sinh trường lớp, môi trường xung quanh và trải nghiệm làm một số công việc của nghề em quan tâm. Sử dụng khi thực hiện chủ đề 1. Em với nhà trường; chủ đề 6. Em với cộng đồng.

Để thực hiện tốt Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9, khi sử dụng thiết bị dạy học cần thực hiện một số lưu ý sau:

- Coi trọng việc sử dụng phương tiện, thiết bị dạy học để hỗ trợ quá trình nhận thức trực quan, cảm tính của HS. Cần sử dụng đúng lúc, đúng chỗ, linh hoạt, hiệu quả trong tất cả các khâu của quá trình tổ chức các hoạt động (Khám phá, Kết nối, Thực hành, Vận dụng vào thực tiễn); tránh hình thức, tránh lạm dụng.

- Trong các bước Khám phá – Kết nối, GV cần khai thác thêm các video, trò chơi, bài hát,... có nội dung phù hợp với chủ đề hoạt động trải nghiệm. Qua đó, HS được trải nghiệm để thể nghiệm cảm xúc, học kinh nghiệm mới và định hướng giá trị trong cuộc sống. Ở bước Thực hành, HS được yêu cầu sắm vai xử lý tình huống để tự mình đưa ra cách giải quyết các vấn đề đặt ra. GV có thể khai thác các video thể hiện tình huống phù hợp với chủ đề để lôi cuốn HS hứng thú tham gia, giúp cho hoạt động thực hành hiệu quả hơn. Ngoài ra, GV có thể sử dụng tranh ảnh minh họa bài dạy cho sinh động, bổ sung những câu chuyện, bài thơ khai thác cảm xúc của HS.

- Tăng cường thiết bị dạy học tự làm. Cần động viên, khuyến khích GV, HS phát triển các thiết bị dạy học tự làm phù hợp với nội dung học và các đối tượng HS ở các vùng miền. Trong quá trình hình thành ý tưởng và thiết kế các phương tiện, thiết bị, HS được rèn luyện ý thức chăm chỉ, tự giác, kỹ năng giao tiếp, hợp tác, tính toán, giải quyết vấn đề. Như vậy, hoạt động tự làm thiết bị của GV và HS không chỉ có ý nghĩa bổ sung kịp thời các phương tiện, thiết bị dạy học, đặc biệt là thiết bị học tập cá nhân, mà còn góp phần thực hiện mục tiêu phát triển toàn diện về phẩm chất và năng lực cho HS.

### I. LẬP KẾ HOẠCH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9

Lập kế hoạch Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 giúp cán bộ quản lý nhà trường và GV chủ động trong việc thực hiện chương trình và đảm bảo thực hiện được yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình. Kế hoạch Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp bao gồm kế hoạch chung của nhà trường, kế hoạch tổ chức hoạt động giáo dục của tổ chuyên môn, kế hoạch giáo dục của GV phụ trách các loại hình hoạt động trải nghiệm, kế hoạch bài dạy (giáo án). Để đảm bảo việc triển khai thực hiện chương trình trải nghiệm, hướng nghiệp 9 thuận lợi và đạt hiệu quả, các trường và GV cần lập các loại kế hoạch theo hướng dẫn trong Công văn 5512/ BGDĐT- GDTrH ngày 18 tháng 12 năm 2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Cụ thể như sau:

– Về phía nhà trường: Trước khi bắt đầu năm học, nhà trường cần lập kế hoạch chung cho các hoạt động dạy học và giáo dục, phân công trách nhiệm thực hiện các chủ đề trong Chương trình Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 cho GV. Khi phân công, các trường cần chú ý: *“Phân công GV đảm bảo sự phù hợp giữa năng lực chuyên môn của GV với nội dung Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được đảm nhiệm; ưu tiên phân công GV phụ trách theo từng chủ đề để thuận lợi trong việc xây dựng kế hoạch tổ chức thực hiện, hướng dẫn và đánh giá HS trong quá trình trải nghiệm theo yêu cầu cần đạt của chủ đề đó”<sup>4</sup>.*

Kế hoạch nhà trường cần được phổ biến cho cán bộ, GV trong trường trước khi bắt đầu năm học mới và được thảo luận, bàn bạc dân chủ để nhận được sự đồng thuận của mọi người đối với nhiệm vụ được giao.

– Về phía tổ chuyên môn và cán bộ, GV được phân công đảm nhận Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9:

Tổ chuyên môn lập kế hoạch dạy học của tổ chuyên môn và kế hoạch tổ chức các

<sup>4</sup> Nguồn: CV 5636/ BGDĐT- GDTrH V/v Xây dựng kế hoạch dạy học các môn Khoa học tự nhiên, Lịch sử và Địa lí, Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp.

hoạt động giáo dục cho Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 theo hướng dẫn trong Phụ lục 1, 2 – Công văn 5512/ BGDDĐT – GDTrH.

GV được phân công phụ trách Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 lập kế hoạch giáo dục và Kế hoạch bài dạy theo hướng dẫn trong Phụ lục 3, 4 – Công văn 5512/ BGDDĐT– GDTrH. Kế hoạch Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được xây dựng theo từng chủ đề.

Khi lập kế hoạch cho học kì, năm học, tổ chuyên môn và GV cần căn cứ vào tình hình cụ thể để lập kế hoạch sao cho đảm bảo tính khả thi, phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và trình độ của HS. Căn cứ vào chương trình, SGK, SGV và tình hình thực tiễn, tổ chuyên môn và GV chủ động đề xuất kế hoạch thực hiện các chủ đề trong năm học. Kế hoạch thực hiện các chủ đề có thể điều chỉnh cho phù hợp với thực tế, không nhất thiết phải theo đúng trình tự đã biên soạn trong SGK và SGV. Kế hoạch học kì, năm học của tổ chuyên môn và GV cần được lãnh đạo nhà trường phê duyệt trước khi tổ chức thực hiện.

## II. QUY TRÌNH THIẾT KẾ KẾ HOẠCH BÀI DẠY (GIÁO ÁN)

Khi lập kế hoạch bài dạy cho từng loại hình hoạt động (hay còn gọi là giáo án), GV cần nghiên cứu kĩ nội dung trong SGK và hướng dẫn trong SGV để xác định mục tiêu, các thiết bị dạy học, học liệu cần chuẩn bị và cách thức tổ chức các hoạt động. Về cơ bản, quy trình lập kế hoạch bài dạy được thực hiện theo hướng dẫn trong Công văn số 5512/BGDDĐT–GDTrH ngày 18 tháng 12 năm 2020 của Bộ GDĐT. Cụ thể như sau:

### *Bước 1. Xác định mục tiêu của chủ đề*

GV căn cứ vào yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình, mục tiêu của chủ đề được xác định trong SGK và SGV để xác định cụ thể mục tiêu về kiến thức, năng lực, phẩm chất HS cần đạt được sau khi tham gia chủ đề.

Đối với mục tiêu về kiến thức: Cần nêu cụ thể nội dung kiến thức HS đạt được theo yêu cầu cần đạt quy định trong chương trình. Tùy theo yêu cầu cần đạt ở mức biết hay mức hiểu, cần dùng động từ xác định để thể hiện mục tiêu như: nêu được, thể hiện được, phân tích được,...

Đối với mục tiêu về năng lực: Cần nêu cụ thể HS làm được gì, rèn luyện, phát triển được những năng lực đặc thù, năng lực chung nào qua tham gia các hoạt động trong chủ đề.

Đối với mục tiêu về phẩm chất: Cần nêu cụ thể những phẩm chất HS cần đạt được qua tham gia các hoạt động trong chủ đề như yêu quê hương đất nước, nhân ái, trách nhiệm, trung thực, chăm chỉ.

*Bước 2. Xác định nội dung, phương pháp, hình thức và các thiết bị dạy học, học liệu cần có để tổ chức các hoạt động đạt được mục tiêu*

Để thực hiện bước này, GV nghiên cứu nội dung SGK và những gợi ý về nội dung, phương pháp, hình thức, thiết bị dạy học, học liệu trong SGK. Sau đó, căn cứ vào tình hình thực tế, khả năng của GV và HS để lựa chọn, điều chỉnh hoặc bổ sung nội dung, phương pháp, hình thức, thiết bị dạy học, học liệu cho phù hợp với thực tế.

*Bước 3. Thiết kế các hoạt động*

– Các hoạt động được thiết kế phải nhằm vào việc thực hiện mục tiêu, yêu cầu cần đạt của chủ đề. Do mục tiêu, cấu trúc của mỗi loại hình hoạt động trong các chủ đề của Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9 khác nhau nên việc thiết kế các hoạt động cho mỗi loại hình hoạt động cũng khác nhau.

Đối với Hoạt động giáo dục theo chủ đề, các hoạt động phải thể hiện được 4 bước của chu trình học qua trải nghiệm, đó là: Khám phá – Kết nối – Thực hành/ Luyện tập – Vận dụng. Ở bước Khám phá – Kết nối, GV cần cụ thể hoá cách thức để khai thác tối đa những kiến thức, kinh nghiệm đã có của HS liên quan đến nội dung chủ đề và cách thức kết nối để hình thành kiến thức, kinh nghiệm mới từ những kiến thức, kinh nghiệm đã có. Ở bước Thực hành/ Luyện tập và Vận dụng, GV nên lựa chọn những tình huống, vấn đề cần giải quyết gắn gũi với cuộc sống thực tiễn để HS hiểu rõ ý nghĩa thực tiễn của những kiến thức, kinh nghiệm mới và có khả năng, nhu cầu áp dụng để giải quyết vấn đề trong cuộc sống.

Đối với Hoạt động định hướng (loại hình Sinh hoạt dưới cờ) và Hoạt động Phản hồi kết quả vận dụng (loại hình Sinh hoạt lớp), không thiết kế 4 bước như Hoạt động giáo dục theo chủ đề. GV căn cứ vào mục tiêu của từng loại hình hoạt động trong chủ đề để xác định mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức các hoạt động cho phù hợp.

– Khi thiết kế hoạt động trong chủ đề, GV có thể ghi riêng 4 mục: a) Mục tiêu; b) Nội dung; c) Sản phẩm; d) Tổ chức thực hiện hoặc chỉ ghi 2 mục: a) Mục tiêu; b) Tổ chức thực hiện. Nội dung và sản phẩm học tập được lồng ghép và thể hiện trong mục Tổ chức thực hiện. Mỗi hoạt động trong chủ đề thường có từ 1 – 3 nhiệm vụ. Với mỗi nhiệm vụ, GV thiết kế theo trình tự: Giao nhiệm vụ – Thực hiện nhiệm vụ – Báo cáo, thảo luận kết quả thực hiện nhiệm vụ – Kết luận, nhận định.

– Trong Kế hoạch bài dạy không cần nêu cụ thể lời nói của GV, HS mà tập trung mô tả rõ hoạt động cụ thể của GV và HS, như: giao nhiệm vụ, yêu cầu, quan sát, theo dõi, hướng dẫn, nhận xét, gợi ý, kiểm tra – đánh giá; thực hiện nhiệm vụ, tìm hiểu, chia sẻ, trình bày, báo cáo,...

– Đa dạng hoá các phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động nhằm tạo sức hấp dẫn và lôi cuốn HS tham gia vào các hoạt động, nhất là những phương pháp, hình thức mang

tính trải nghiệm cao như: phương pháp nghiên cứu tình huống, phương pháp sắm vai, phương pháp học theo dự án, phương pháp dạy học hợp tác theo nhóm, diễn đàn, giao lưu, tọa đàm, tham quan dã ngoại,...

– Mỗi chủ đề có thể được thực hiện trong nhiều tiết học (tối thiểu là 6 tiết, tối đa là 15 tiết). Cần bảo đảm đủ thời gian dành cho mỗi hoạt động để HS thực hiện hiệu quả. Hệ thống câu hỏi, nhiệm vụ luyện tập cần bảo đảm yêu cầu tối thiểu về số lượng và đủ về thể loại theo yêu cầu phát triển các kỹ năng.

*Lưu ý:* Khi lập kế hoạch bài dạy cũng như khi triển khai kế hoạch bài dạy, GV có thể lập kế hoạch bài dạy và tổ chức triển khai 2 – 3 tiết liền nhau.

### **III. BÀI SOẠN MINH HOẠ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9**

**Tên bài dạy:**

#### **HỆ THỐNG CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP CỦA TRUNG ƯƠNG VÀ ĐỊA PHƯƠNG**

**Thời gian thực hiện: 4 tiết**

(Hoạt động định hướng: 1 tiết;

Hoạt động giáo dục theo chủ đề: 2 tiết;

Hoạt động phản hồi kết quả vận dụng: 1 tiết)

#### **I. MỤC TIÊU**

##### **1. Về kiến thức**

– HS có được những hiểu biết cơ bản, cần thiết về hệ thống các cơ sở giáo dục nghề nghiệp (GDNN) ở nước ta.

– Trình bày được nội dung, cách thức tìm hiểu hệ thống các cơ sở GDNN của trung ương và địa phương.

##### **2. Về năng lực**

Rèn luyện và phát triển các năng lực:

– Thiết kế và tổ chức hoạt động thông qua hoạt động lập và thực hiện kế hoạch tìm hiểu các cơ sở GDNN của trung ương và địa phương.

– Thuyết trình thông qua hoạt động giới thiệu sản phẩm tìm hiểu hệ thống các cơ sở GDNN của trung ương và địa phương.

– Định hướng nghề nghiệp, tự chủ, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề thông qua việc thực hiện các hoạt động tìm hiểu cơ sở GDNN.

##### **3. Về phẩm chất**

Phát triển phẩm chất chăm chỉ, trách nhiệm trong việc tìm hiểu và báo cáo kết quả tìm hiểu hệ thống cơ sở GDNN.

## II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

### 1. GV chuẩn bị

- Video giới thiệu một số cơ sở GDNN của trung ương và địa phương; máy tính, máy chiếu (nếu có).
- Luật Giáo dục nghề nghiệp (Luật số 74/ 2014/ QH 13 ngày 27 tháng 11 năm 2014).
- Tài liệu “Những điều cần biết về tuyển sinh cao đẳng, trung cấp”; sách báo, cổng thông tin điện tử giới thiệu các cơ sở GDNN của trung ương và địa phương.
- Mời khách mời (GV hoặc người có hiểu biết sâu rộng về các cơ sở GDNN) báo cáo đề dẫn và nội dung giới thiệu “Hệ thống các cơ sở GDNN của trung ương và địa phương”.
- Địa điểm, hệ thống âm thanh để tổ chức hoạt động định hướng.

### 2. HS chuẩn bị

- SGK và sách bài tập **Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 9**.
- HS lớp/ tổ trực tuần chuẩn bị tiết mục văn nghệ, kịch bản chương trình và phân công bạn dẫn chương trình (MC).
- Tìm hiểu hệ thống cơ sở GDNN của trung ương và địa phương.

## III. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

### A. HOẠT ĐỘNG ĐỊNH HƯỚNG (Quy mô khối lớp)

#### GIỚI THIỆU, TRAO ĐỔI VỀ HỆ THỐNG CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP Ở NƯỚC TA

(1 tiết)

#### a) Mục tiêu

- Cung cấp cho HS một số thông tin cơ bản, cần thiết về hệ thống các cơ sở GDNN ở nước ta.
- HS được trao đổi, giải đáp thắc mắc về hệ thống các cơ sở GDNN.
- HS có nhu cầu tìm hiểu các cơ sở GDNN để lựa chọn con đường học tập, làm việc trong tương lai phù hợp với điều kiện thực tế của bản thân.

#### b) Tổ chức thực hiện

| Hoạt động của GV                   | Hoạt động của HS   | Sản phẩm/ Kết quả cần đạt                    |
|------------------------------------|--------------------|----------------------------------------------|
| – TPT/ GV chủ trì ổn định tổ chức. | – Ổn định tổ chức. | * HS hứng thú tham gia hoạt động định hướng. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– Yêu cầu HS đại diện cho lớp/ tổ trực tuần lên làm nhiệm vụ dẫn chương trình.</li> <li>– GV/ khách mời lên sân khấu theo lời giới thiệu.</li> <li>– Đại diện GV đọc báo cáo để dẫn.</li> <li>– GV/ khách mời giới thiệu về hệ thống các cơ sở GDNN ở nước ta với các nội dung chủ yếu:</li> <li>+ Một số vấn đề chung: Các cơ sở GDNN thuộc hệ thống cơ sở GDNN ở nước ta. Mục tiêu, nhiệm vụ của các cơ sở GDNN. Các trình độ GDNN. Các loại hình GDNN. Điều kiện và thời gian đào tạo từng trình độ.</li> <li>+ Thực trạng việc làm của sinh viên tốt nghiệp đại học và tốt nghiệp các cơ sở GDNN (cao đẳng nghề, trung cấp nghề).</li> </ul> <p>Nguyên nhân của thực trạng.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Giới thiệu một số cơ sở GDNN của trung ương và địa phương đang hoạt động tại địa phương và các ngành nghề đang được đào tạo tại các cơ sở GDNN đó.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– MC lên dẫn chương trình. Giới thiệu tiết mục biểu diễn văn nghệ mở đầu tiết Sinh hoạt dưới cờ.</li> <li>– HS biểu diễn văn nghệ theo lời giới thiệu của MC.</li> <li>– MC giới thiệu và mời GV/ khách mời lên sân khấu chủ trì.</li> <li>– Giới thiệu GV/ khách mời đọc báo cáo để dẫn và giới thiệu hệ thống các cơ sở GDNN ở nước ta.</li> <li>– HS lắng nghe báo cáo để dẫn và nội dung giới thiệu về hệ thống cơ sở GDNN của nước ta.</li> </ul> | <p>* HS biết được:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Hệ thống GDNN đào tạo trình độ sơ cấp, trung cấp, cao đẳng và các chương trình đào tạo nghề nghiệp khác cho người lao động nhằm đáp ứng nhu cầu nhân lực trong sản xuất, kinh doanh, dịch vụ của địa phương và đất nước.</li> <li>– Hệ thống cơ sở GDNN bao gồm: Các trung tâm GDNN hoặc trung tâm GDNN – giáo dục thường xuyên (GDTX) của địa phương, các trường trung cấp, trường cao đẳng của trung ương và địa phương.</li> <li>– Nhà nước có chính sách phát triển GDNN, như: phân luồng học sinh tốt nghiệp THCS, THPT vào GDNN; hỗ trợ các đối tượng được hưởng chế độ ưu đãi nhằm tạo cơ hội cho mọi người được học tập để tìm việc làm, tự tạo việc làm, lập thân, lập nghiệp.</li> <li>– Các em có thể lựa chọn con đường học tập tại cơ sở GDNN sau khi tốt nghiệp THCS.</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Giới thiệu quyền lợi và các chính sách hỗ trợ đào tạo cho người học tại các cơ sở GDNN.</li> <li>+ Giới thiệu nơi đăng kí học nghề tại các cơ sở GDNN tuyển sinh trình độ THCS.</li> <li>- Cảm ơn GV/ khách mời.</li> <li>- Khích lệ, động viên HS đặt câu hỏi, nêu thắc mắc, trao đổi với GV/ khách mời về hệ thống các cơ sở GDNN ở nước ta.</li> <li>- Yêu cầu HS nêu cảm nhận và những điều học hỏi được qua tham gia hoạt động định hướng.</li> <li>- Tổng kết hoạt động.</li> <li>- Dặn dò HS tìm hiểu về hệ thống các cơ sở GDNN của trung ương, địa phương.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- HS xung phong đặt câu hỏi, nêu thắc mắc để GV/ khách mời giải đáp và trao đổi các vấn đề về các cơ sở GDNN.</li> <li>- 3 – 4 HS đứng tại chỗ nêu cảm nhận, những điều học hỏi được qua tham gia hoạt động định hướng.</li> <li>- Lắng nghe GV tổng kết hoạt động và dặn dò.</li> </ul> |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

**Chịu trách nhiệm xuất bản:**

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

**Chịu trách nhiệm nội dung:**

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: VŨ THỊ ÁI NHU

Thiết kế sách: DƯ THỊ HUẾ

Trình bày bìa: NHẬT NAM

Sửa bản in: VŨ THỊ ÁI NHU

Chế bản: CÔNG TY CP ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC HÀ NỘI

– Sách điện tử: *hanhtrangso.nxbgd.vn*

– Tập huấn online: *taphuan.nxbgd.vn*

---

**Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.**

---

**TÀI LIỆU TẬP HUẤN, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN SỬ DỤNG  
SÁCH GIÁO KHOA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP 9**

**BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG**

Mã số: .....

In .....bản, (QĐ .....) khổ 19 x 26.5cm

Đơn vị in: ..... địa chỉ .....

Số QĐXB: .../CXBIPH/.../GD

Số ĐKXB: /QĐ - GD - HN ngày ... tháng ... năm 20...

In xong nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...